

ZDRAVJE V GORENJSKIH OBČINAH S TRENDI IN IZZIVI

2023

Kazalo vsebine

UVOD	4
KAZALNIKI ZDRAVJA	5
OBČINA BLED	8
OBČINA BOHINJ.....	11
OBČINA CERKLJE NA GORENJSKEM	14
OBČINA GORENJA VAS - POLJANE	17
OBČINA GORJE	20
OBČINA JESENICE	23
OBČINA JEZERSKO	27
MESTNA OBČINA KRANJ	30
OBČINA KRANJSKA GORA.....	33
OBČINA NAKLO	36
OBČINA PREDDVOR.....	39
OBČINA RADOVLJICA	42
OBČINA ŠENČUR	45
OBČINA ŠKOFJA LOKA	48
OBČINA TRŽIČ.....	51
OBČINA ŽELEZNIKI.....	54
OBČINA ŽIRI.....	57
OBČINA ŽIROVNICA.....	61

UVOD

Zdravje v občini predstavlja vir informacij o ključnih kazalnikih zdravja v slovenskem prostoru, ki ga od leta 2016 dalje letno pripravlja Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) v sodelovanju z drugimi organizacijami. Informacije so predstavljene na ravni Slovenije, statističnih regij, upravnih enot in občin. Podatki so na enak način zbrani za vseh 212 občin, kar daje posamezni občini možnost primerjave z drugimi. Namen publikacij je v prepoznavi izzivov in vloge vsake občine na področju varovanja, ohranjanja in krepitve zdravja. Lokalne skupnosti namreč lahko pomembno prispevajo k bolj zdravemu življenju svojih prebivalcev in k temu, da se med njimi zmanjšujejo neenakosti v zdravju. Spremljanje podatkov skozi več zaporednih publikacij pa omogoča zasledovanje napredka občine na posameznih kazalnikih. Ker metodologija priprave podatkov zahteva določen čas in prilagoditve, vsakoletne publikacije prikazujejo večino podatkov izpred dveh koledarskih let, v publikaciji 2023 torej podatke za leto 2021, nekateri podatki pa so prikazani tudi kot večletno povprečje. Vsako leto je prikazanih od 34 do 37 kazalnikov zdravja za vsako občino. Izbor kazalnikov se sicer po letih malo spreminja, njihove glavne skupine pa ostajajo iste.

V publikaciji 2023, ki je pred vami, so preko kazalnikov zdravja predstavljene vse (18) gorenjske občine in za vsako od njih tudi ključni izzivi tako v tekstovni obliki kot tudi v infografiki. Pri vsaki občini so pri vsakem kazalniku, poleg primerjave s povprečjem preostale Slovenije, v oklepaju navedeni še podatki za slovensko povprečje, povprečje upravne enote, v kateri se nahaja ta občina, ter regijsko povprečje. Za kazalnike, pri katerih je od prve (2016) do zadnje publikacije (2023) prišlo do statistično pomembnih razlik, je opisano tudi njihovo gibanje.

Za ohranjanje in krepitev zdravja prebivalcev vsake občine je pomembno izvajanje aktivnosti na področju promocije zdravja¹. Glede na kazalnike, na katerih dosega občina slabše rezultate od povprečja preostale Slovenije oziroma tiste, ki kažejo neugodne trende, so za vsako občino izpostavljena še področja, ki naj bi jim pri ukrepanju v lokalnem okolju namenili še posebno pozornost.

¹ Promocija zdravja je proces, ki omogoča ljudem, da povečajo nadzor nad svojim zdravjem in ga s tem čim dlje ohranjajo ali celo krepijo. Vključuje aktivnosti za izboljšanje zdravja, usmerjene v spreminjanje socialnih, okoljskih in ekonomskih okoliščin na ravni posameznika kot tudi skupnosti.

KAZALNIKI ZDRAVJA

V publikaciji predstavljeni kazalniki so na kratko opisani v nadaljevanju, še več informacij o njih pa lahko najdete na spletni strani: <https://obcine.nijz.si/kazalniki/>.

Prebivalci in skupnost:

Razvitosti občin je kazalnik, ki prikazuje razlike med občinami na osnovi upoštevanja tako ekonomskih dejavnikov (dodana vrednost, dohodnina), socialnih kazalnikov (indeks staranja, brezposelnost,...), kot tudi kulturnega vidika (kulturni spomeniki) in naravnih danosti.

Prirast prebivalstva pomeni razmerje med seštevkom naravnega in selitvenega prirasta na določenem območju v koledarskem letu in številom prebivalstva sredi istega leta na določenem območju, pomnoženo s 1.000.

Starejše prebivalstvo (nad 80 let) je odstotek prebivalstva, starega 80 let in več na določenem območju, v sredini leta.

Osnovno izobraženi odrasli (OŠ ali manj) prikazuje delež populacije v starosti med 25 in 64 let, katerih zadnja zaključena stopnja izobrazbe je osnovna šola ali manj.

Stopnja delovne aktivnosti je odstotni delež delovno aktivnega prebivalstva, starega med 15 in 64 let, po občinah stalnega prebivališča.

Dejavniki tveganja:

Telesni fitnes otrok je delež osnovnošolskih otrok v posamezni občini, ki dosega ustrezno raven gibalne učinkovitosti.

Prekomerna prehranjenost otrok prikazuje delež osnovnošolskih otrok, ki imajo indeks telesne mase nad mejno vrednostjo prekomerne prehranjenosti za ustrezno starost in torej zajame vse preddebele in debele.

Poškodovani v transportnih nezgodah opisuje število bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v transportnih nezgodah na 1.000 prebivalcev v opazovanem koledarskem letu.

Prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji predstavljajo delež nezgod, povzročenih s strani alkoholiziranih udeležencev, med vsemi prometnimi nezgodami v občini.

Dostop do varnih kolesarskih in sprehajalnih poti prikazuje delež oseb, starih od 18 do 74 let, ki so v anketi odgovorili, da lahko v okolju, kjer bivajo, brez težav dostopajo do varnih kolesarskih in sprehajalnih poti.

Sodelovanje pri odločitvah skupnosti prikazuje delež oseb, starih od 18 do 74 let, ki so v anketi odgovorili, da menijo, da lahko sodelujejo pri odločitvah skupnosti in pomagajo spremeniti stvari na bolje v svojem kraju.

Preventiva:

Odzivnost v Programu Svit opisuje delež prebivalcev, ki so v koledarskem letu v Program Svit vrnili izjavo o sodelovanju, med vsemi prebivalci, ki so v koledarskem letu prejeli vabilo v program.

Presejanost v Programu ZORA opisuje delež prebivalcev v starosti od 20 do 64 let, ki so se udeležile Programa ZORA, preračunano na število vseh prebivalcev v starosti od 20 do 64 let.

Presejanost v Programu DORA opisuje delež prebivalcev v starosti od 50 do 69 let, ki so opravile presejalno slikanje, preračunano na prebivalke v starosti od 50 do 69 let, ki so bile v obdobju dveh koledarskih let povabljeni v Program DORA.

Zdravstveno stanje:

Bolniška odsotnost je povprečno število koledarskih dni nezmožnosti za delo na delovno aktivnega prebivalca. Upoštevani so dnevi, ki jih izbrani osebni zdravniki vpišejo na potrdilo o zdravniško opravičeni odsotnosti z dela.

Astma pri otrocih in mladostnikih (0-19 let) je število bolnišničnih obravnav zaradi astme pri otrocih in mladostnikih, starih med 0 in 19 let, na 1.000 otrok in mladostnikov v opazovanem koledarskem letu. Izračunana je starostno standardizirana stopnja, ki omogoča medsebojno primerjavo populacij z različno starostno strukturo prebivalcev.

Bolezni neposredno pripisljive alkoholu (15 let in več) je kazalnik, ki opisuje število bolnišničnih obravnav zaradi stanj, neposredno povezanih z alkoholom, pri osebah, starejših od 15 let, na 1.000 prebivalcev v opazovanem koledarskem letu.

Prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni je kazalnik, ki opisuje število prejemnikov zdravil za zniževanje sladkorja v krvi na 100 prebivalcev v opazovanem koledarskem letu.

Prejemniki zdravil zaradi povišanega krvnega tlaka je kazalnik, ki opisuje število prejemnikov zdravil za zniževanje krvnega tlaka na 100 prebivalcev v opazovanem koledarskem letu.

Prejemniki zdravil proti strjevanju krvi je kazalnik, ki opisuje število ljudi, ki prejemajo antikoagulantna zdravila na 100 prebivalcev v opazovanem koledarskem letu.

Srčna kap (35 do 74 let) je kazalnik, ki opisuje število bolnišničnih obravnav zaradi srčne kapi, brez smrtnega izida ali s smrtnim izidom, pri osebah med 35. in 74. letom starosti na 1.000 prebivalcev v opazovanem koledarskem letu.

Možganska kap (35 do 84 let) je kazalnik, ki prikazuje število bolnišničnih obravnav zaradi možganske kapi, brez smrtnega izida ali s smrtnim izidom, pri osebah med 35. in 84. letom starosti na 1.000 prebivalcev v opazovanem koledarskem letu.

Novi primeri raka je število novo ugotovljenih primerov raka, razen nemelanomskega kožnega raka, na 1.000 prebivalcev v opazovanem koledarskem letu.

Novi primeri raka debelega črevesa in danke je kazalnik, ki prikazuje povprečno letno število novih primerov raka debelega črevesa in danke na 100.000 prebivalcev v opazovanem petletnem obdobju.

Novi primeri pljučnega raka prikazuje povprečno letno število novih primerov pljučnega raka na 100.000 prebivalcev v opazovanem petletnem obdobju.

Novi primeri raka dojke prikazuje povprečno letno število novih primerov raka dojke na 100.000 prebivalcev v opazovanem petletnem obdobju.

Novi primeri raka želodca prikazuje povprečno letno število novih primerov raka želodca na 100.000 prebivalcev v opazovanem desetletnem obdobju.

Zlomi kolka pri starejših prebivalcih (65 let in več) prikazuje število bolnišničnih obravnav zaradi zloma kolka pri osebah, starih 65 let ali več, na 1.000 prebivalcev v opazovanem koledarskem letu.

Prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj je kazalnik, ki opisuje število prejemnikov zdravil za zdravljenje duševnih motenj na 100 prebivalcev v opazovanem koledarskem letu.

Pomoč na domu je razmerje med številom uporabnikov pomoči na domu zaradi starosti ali pojavov, ki spremljajo starost, ki so stari 65 let in več, in številom prebivalcev, starih 65 let in več.

Oviranost pri vsakdanji skrbi zase je razmerje med številom oseb, starih 55 let in več, ki so v anketi odgovorili, da imajo težave pri opravljanju ene izmed sledečih aktivnosti brez pomoči: hranjenje, leganje/sedanje ali vstajanje s postelje ali stola, oblačenje in slačenje, uporaba stranišča, kopanje ali tuširanje in številom prebivalcev, starih 55 let in več.

Klopni meningoencefalitis opisuje število bolnišničnih obravnav zaradi klopnega meningoencefalitisa na 100.000 prebivalcev v opazovanem koledarskem letu.

Umrljivost:

Umrljivost po stalnem bivališču (splošna umrljivost) je število umrlih, ne glede na vzrok smrti, v celotni populaciji na 100.000 prebivalcev v opazovanem koledarskem letu.

Umrljivosti zaradi bolezni srca in ožilja (0-74 let) opisuje število umrlih zaradi bolezni srca in ožilja pred 75. letom starosti na 100.000 prebivalcev v opazovanem koledarskem letu.

Umrljivosti zaradi vseh vrst raka (0-74 let) je število umrlih zaradi raka pred 75. letom starosti na 100.000 prebivalcev v opazovanem koledarskem letu.

Umrljivosti zaradi raka pljuč (0-74 let) je število umrlih zaradi pljučnega raka pred 75. letom starosti na 100.000 prebivalcev v opazovanem koledarskem letu.

Umrljivosti zaradi samomora je število umrlih zaradi samomora na 100.000 prebivalcev v opazovanem koledarskem letu.

Opomba: kazalniki, katerih podatki temeljijo na statističnem modelu, imajo pripisano oznako m.

OBČINA BLED

ki se nahaja v UE Radovljica (v nadaljevanju UE), je povprečno razvita slovenska občina z indeksom razvitosti 1,12, ki se znotraj gorenjske regije (v nadaljevanju regije) uvršča na 9. mesto med 18imi gorenjskimi občinami.

Občina Bled se v **13 od 37 spremljanih kazalnikov**, s katerimi smo v publikaciji Zdravje v občini 2023 ocenjevali zdravje slovenskih občin, **statistično značilno razlikuje od povprečja preostale Slovenije**.

Ugodnejše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije ima občina v šestih kazalnikih, ki so:

- **prirast prebivalstva** - Bled 5,8 ‰ (Slovenija -0,9 ‰, v UE 7,7 ‰ in v regiji 1,8 ‰);
- **odrasli z največ osnovnošolsko izobrazbo** - Bled 6,3 ‰ (Slovenija 12,7 ‰, v UE 8,5 ‰ in regiji 12,5 ‰); je tretja občina v regiji z najnižjim deležem najmanj izobraženih prebivalcev, ki se je zniževal;
- **stopnja delovne aktivnosti** - Bled 68,2 ‰ (Slovenija 66,1 ‰, v UE 68,8 ‰ in v regiji 69,5 ‰); je tretja občina (skupaj z Občino Radovljica) v regiji z najnižjim deležem delovno aktivnega prebivalstva, ki pa se je zviševal;
- **prekomerna prehranjenost otrok** - Bled 22,7 ‰ (Slovenija 28,7 ‰, v UE 24,8 ‰ in v regiji 25,1 ‰);
- **dostop do varnih kolesarskih in sprehajalnih poti** - Bled 99,0 ‰ (Slovenija 97,5 ‰, v UE 98,4 ‰ in v regiji 98,5 ‰);
- **bolniška odsotnost** - Bled 14,4 dni (Slovenija 19,4 dni, v UE 17,0 dni in v regiji 19,0 dni); je z bolniško odsotnostjo najmanj obremenjena občina v regiji, a se je ta povečevala.

Slabše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije kaže občina za tri opazovane kazalnike in sicer:

- **presejanost v Programu ZORA** - Bled 68,3 ‰ (Slovenija 71,7 ‰, v UE 71,5 ‰ in v regiji 70,5 ‰); občino uvršča na tretjo mesto v regiji med tistimi z najnižjo presejanostjo;
- **presejanost v Programu DORA** - Bled 74,8 ‰ (Slovenija 78,0 ‰, v UE 77,2 ‰ in v regiji 77,9 ‰); je občina z najnižjo presejanostjo v regiji, a se je ta povečevala;
- **bolezni, neposredno pripisljive alkoholu (15 let in več)** - Bled 2,7 na 1000 prebivalcev (Slovenija 1,7 na 1000 prebivalcev, v UE 2,3 na 1000 prebivalcev in v regiji 2,0 na 1000 prebivalcev); so rasle.

Občina **odstopa od povprečja preostale Slovenije še v štirih kazalnikih, katerih rezultate pa je težje interpretirati:**

- **starejše prebivalstvo (nad 80 let)** - Bled 6,4 ‰ (Slovenija 5,5 ‰, v UE 6,6 ‰ in v regiji 5,8 ‰); je tretja občina v regiji z najvišjim deležem starejšega prebivalstva, ki je še naraščal;
- **prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni** - Bled 4,3 na 100 prebivalcev (Slovenija 5,4 na 100 prebivalcev, v UE 4,4 na 100 prebivalcev in v regiji 5,0 na 100 prebivalcev);
- **prejemniki zdravil zaradi povišanega krvnega tlaka** - Bled 18,3 na 100 prebivalcev (Slovenija 22,4 na 100 prebivalcev, v UE 19,0 na 100 prebivalcev in v regiji 20,7 na 100 prebivalcev); je druga občina v Sloveniji in druga v regiji z najnižjim deležem prejemnikov teh zdravil, delež se je zniževal;
- **prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj** - Bled 12,5 na 100 prebivalcev (Slovenija 14,5 na 100 prebivalcev, v UE 13,0 na 100 prebivalcev in v regiji 12,7 na 100 prebivalcev); njihov delež se je zniževal.

Kazalniki, po katerih občina sicer ne odstopa od povprečja preostale Slovenije, vendar so njihovi trendi v publikaciji 2023 glede na predhodne publikacije statistično značilni:

- **ugoden trend:**
 - **poškodovani v transportnih nezgodah** padajo in je v publikaciji 2023 tretja občina v regiji z najnižjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v transportnih nezgodah;
 - **prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji** padajo;
 - **odzivnost v Program Svit** raste;
 - **astma pri otrocih in mladostnikih (0-19 let)** pada;
 - **umrljivost zaradi samomora** pada;
- **neugoden trend:**
 - **razvitost občine** pada.

Za varovanje, ohranjanje in izboljševanje zdravja ter zmanjševanje neenakosti med prebivalci lokalne skupnosti je pomembna družbena skrb za zdravje, ki vključuje:

- **splošne ukrepe promocije zdravja**
- **in dodatno pozornost na:**
 - ozaveščanju prebivalcev o preprečevanju in zgodnjem odkrivanju raka ter pomenu **sodelovanja v presejalnih programih, predvsem v Programu ZORA in Programu DORA;**
 - **zmanjševanju rabe alkohola;**
 - **cepljenju proti klopnemu meningoencefalitisu.**

BOLJŠE KOT V SLOVENIJI

<p>PRIRAST PREBIVALSTVA</p> <p>5,8 %</p>	<p>STOPNJA DELOVNE AKTIVNOSTI (15–64 let)</p> <p>68,2 % ↑</p> <p>3. najnižja v regiji</p>	<p>BOLNIŠKA ODSOTNOST</p> <p>14,4 ↑</p> <p>izgubljenih koledarskih dni na zaposlenega</p> <p>Najnižja v regiji</p>
<p>IZOBRAZBA ODRASLIH (25–64 let)</p> <p>6,3 % ↓</p> <p>z največ osnovnošolsko izobrazbo</p> <p>3. najnižji delež v regiji</p>	<p>STANJE PREHRANJENOSTI OSNOVNOŠOLSКИH OTROK</p> <p>22,7 %</p> <p>prekomerno prehranjenih</p>	<p>DOSTOP DO VARNIH KOLESARSKIH IN SPREHAJALNIH POTI</p> <p>99,0 %</p> <p>odraslih prebivalcev</p>

SLABŠE KOT V SLOVENIJI

 <p>PRESEJANOST V PROGRAMU ZORA</p> <p>68,3 %</p> <p>3. najnižja v regiji</p>	 <p>PRESEJANOST V PROGRAMU DORA</p> <p>74,8 % ↑</p> <p>Najnižja v regiji</p>	<p>BOLEZNI NEPOSREDNO PRIPISLJIVE ALKOHOLU (15 let in več)</p> <p>2,7 ↑</p> <p>hospitalizacij na 1.000 prebivalcev</p>
--	---	--

NEUGODEN TREND

RAZVITOST OBČINE

↓

STARANJE PREBIVALSTVA

<p>PREBIVALCI nad 80 let</p> <p>6,4 %</p> <p>3. najvišji delež v regiji</p>

<p>IZPOSTAVLJENE PRILožNOSTI ZA UKREPANJE</p>	<p>Ozaveščanju prebivalcev o preprečevanju in zgodnjem odkrivanju raka ter pomenu sodelovanja v presejalnih programih, predvsem v Programu ZORA in Programu DORA</p>
	<p>Zmanjšanje rabe alkohola</p>
	<p>Cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu</p>

Legenda: zelena puščica – ugoden trend
rdeča puščica – neugoden trend

Vir: Zdravje v občini
<https://obcine.nijz.si/>

OBČINA BOHINJ

ki se nahaja v UE Radovljica (v nadaljevanju UE), je povprečno razvita slovenska občina z indeksom razvitosti 0,93, ki se znotraj gorenjske regije (v nadaljevanju regije) uvršča na zadnje mesto med 18imi gorenjskimi občinami.

Občina Bohinj se v **12 od 37 spremljanih kazalnikov**, s katerimi smo v publikaciji Zdravje v občini 2023 ocenjevali zdravje slovenskih občin, **statistično značilno razlikuje od povprečja preostale Slovenije**.

Ugodnejše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije ima občina v štirih kazalnikih, ki so:

- **prirast prebivalstva** - Bohinj 16,8 ‰ (Slovenija -0,9 ‰, v UE 7,7 ‰ in v regiji 1,8 ‰); je druga občina v regiji z najvišjim prirastom prebivalstva;
- **odrasli z največ osnovnošolsko izobrazbo** - Bohinj 8,0 % (Slovenija 12,7 %, v UE 8,5 % in v regiji 12,7 %); njihov delež se je zniževal;
- **stopnja delovne aktivnosti** - Bohinj 72,0 % (Slovenija 66,1 %, v UE 68,8 % in v regiji 69,5 %); so druga občina v regiji z najvišjim deležem delovno aktivnega prebivalstva in se je še zviševal;
- **telesni fitnes otrok** - Bohinj 55,6 (Slovenija 43,7, v UE 45,4 in v regiji 47,9); je tretja občina v regiji z najvišjim delež otrok, ki dosegajo ustrezno raven gibalne učinkovitosti.

Slabše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije kaže občina za tri opazovane kazalnike in sicer:

- **poškodovani v transportnih nezgodah** - Bohinj 1,8 na 1000 prebivalcev (Slovenija 1,1 na 1000 prebivalcev, v UE 1,5 na 1000 prebivalcev in v regiji 1,6 na 1000 prebivalcev);
- **prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji** - Bohinj 16,0 % (Slovenija 8,5 %, v UE 8,7 % in v regiji 7,3 %); je občina z najvišjim deležem prometnih nezgod, ki so jih povzročili alkoholizirani udeleženci, v regiji in so imele trend rasti;
- **bolezni, neposredno pripisljive alkoholu (15 let in več)** - Bohinj 2,5 na 1000 prebivalcev (Slovenija 1,7 na 1000 prebivalcev, v UE 2,3 na 1000 prebivalcev in v regiji 2,0 na 1000 prebivalcev).

Občina **odstopa od povprečja Slovenije še v petih kazalnikih, katerih rezultate pa je težje interpretirati:**

- **starejše prebivalstvo (nad 80 let)** - Bohinj 6,2 % (Slovenija 5,5 %, v UE 6,6 % in v regiji 5,8 %);
- **prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni** - Bohinj 4,0 na 100 prebivalcev (Slovenija 5,4 na 100 prebivalcev, v UE 4,4 na 100 prebivalcev in v regiji 5,0 na 100 prebivalcev); je druga občina v regiji z najnižjim deležem prejemnikov teh zdravil; delež se je zniževal;
- **prejemniki zdravil zaradi povišanega krvnega tlaka** - Bohinj 19,2 na 100 prebivalcev (Slovenija 22,4 na 100 prebivalcev, v UE 19,0 na 100 prebivalcev in v regiji 20,7 na 100 prebivalcev); njihov delež se je zniževal;
- **prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj** - Bohinj 13,1 na 100 prebivalcev (Slovenija 14,5 na 100 prebivalcev, v UE 13,0 na 100 prebivalcev in v regiji 12,7 na 100 prebivalcev); njihov delež se je zniževal.
- **možganska kap** - Bohinj 3,2 na 1000 prebivalcev (Slovenija 2,4 na 1000 prebivalcev, v UE 2,6 na 1000 prebivalcev in regiji 2,2 na 1000 prebivalcev); je občina z najvišjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi možganske kapi pri osebah med 35. in 84. letom starosti v regiji.

Kazalniki, po katerih občina sicer ne odstopa od povprečja preostale Slovenije, vendar so njihovi trendi v publikaciji 2023 glede na predhodne publikacije statistično značilni:

- **ugoden trend:**
 - **umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja (0-74 let)** pada;
 - **umrljivost zaradi vseh vrst raka (0-74 let)** pada;
 - **umrljivost zaradi samomora** pada in je v publikaciji 2023 druga občina v regiji z najnižjo stopnjo umrljivosti zaradi samomora;
- **neugoden trend:**
 - **prekomerna prehranjenost otrok** raste in je v publikaciji 2023 tretja občina v regiji z najvišjim deležem prekomerno prehranjenih otrok.

Za varovanje, ohranjanje in izboljševanje zdravja ter zmanjševanje neenakosti med prebivalci lokalne skupnosti je pomembna družbena skrb za zdravje, ki vključuje:

- **splošne ukrepe promocije zdravja**
- **in dodatno pozornost na:**
 - **zmanjševanju rabe alkohola;**
 - **izboljšanju prometne varnosti** z ukrepi za zmanjšanje prometnih nezgod ter spodbujanju udeležencev v prometu k odgovornejšemu vedenju, spoštovanju predpisov in oblikovanju zavesti o pomenu prometne varnosti;
 - **spodbujanju zdravega prehranjevanja in gibanja** ter posledično preprečevanju prekomerne prehranjenosti **pri otrocih.**

ZDRAVJE V OBČINI BOHINJ 2023 S TRENDI

BOLJŠE KOT V SLOVENIJI

PRIRAST PREBIVALSTVA

16,8 %

2. najvišji v regiji

IZOBRAZBA ODRASLIH

(25–64 let)

8,0 % ↓

z največ osnovnošolsko izobrazbo

STOPNJA DELOVNE AKTIVNOSTI

(15–64 let)

72,0 % ↑

2. najvišja v regiji

TELESNI FITNES OSNOVNOŠOLSKIH OTROK

VIŠJA

gibalna učinkovitost

3. najvišja v regiji

SLABŠE KOT V SLOVENIJI

POŠKODOVANI V TRANSPORTNIH NEZGODAH

1,8

hospitalizacij na 1.000 prebivalcev

PROMETNE NEZGODE Z ALKOHOLIZIRANIMI POVZROČITELJI

16,0 % ↑

Največ regiji

BOLEZNI NEPOSREDNO PRIPISLJIVE ALKOHOLU (15 let in več)

2,5

hospitalizacij na 1.000 prebivalcev

STARANJE PREBIVALSTVA

PREBIVALCI nad 80 let

6,2 %

NEUGODEN TREND

STANJE PREHRANJENOSTI OSNOVNOŠOLSKIH OTROK

↑ prekomerno prehranjenih

3. najvišji delež v regiji

IZPOSTAVLJENE PRILOŽNOSTI ZA UKREPANJE

Zmanjšanje rabe alkohola

Izboljšanje prometne varnosti

Spodbujanje zdravega prehranjevanja pri otrocih

OBČINA CERKLJE NA GORENJSKEM

ki se nahaja v UE Kranj (v nadaljevanju UE), je nadpovprečno razvita slovenska občina z indeksom razvitosti 1,25, ki se znotraj regije uvršča na prvo mesto med 18imi gorenjskimi občinami.

Občina Cerklje na Gorenjskem se v **13 od 37 spremljanih kazalnikov**, s katerimi smo v publikaciji Zdravje v občini 2023 ocenjevali zdravje slovenskih občin, **statistično značilno razlikuje od povprečja preostale Slovenije**.

Ugodnejše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije ima občina v šestih kazalnikih, ki so:

- **razvitost občine** - Cerklje na Gorenjskem 1,25, Slovenija 1,00; ki jo znotraj regije uvršča na prvo mesto;
- **prirast prebivalstva** - Cerklje na Gorenjskem 5,0 ‰ (Slovenija -0,9 ‰, v UE -5,1 ‰ in v regiji 1,8 ‰);
- **stopnja delovne aktivnosti** - Cerklje na Gorenjskem 71,1 ‰ (Slovenija 66,1 ‰, v UE 70,0 ‰ in v regiji 69,5 ‰); se je še zviševala;
- **dostop do varnih kolesarskih in sprehajalnih poti** - Cerklje na Gorenjskem 99,4^m ‰ (Slovenija 97,5 ‰, v UE 98,1 ‰ in v regiji 98,5 ‰); so druga občina v Sloveniji in prva v regiji z najvišjim deležem oseb, ki imajo dostop do varnih kolesarskih in sprehajalnih poti;
- **odzivnost v Program Svit** - Cerklje na Gorenjskem 71,6 ‰ (Slovenija 63,4 ‰, v UE 65,3 ‰ in v regiji 66,7 ‰); se je zviševala;
- **presejanost v Programu DORA** - Cerklje na Gorenjskem 82,5 ‰ (Slovenija 78,0 ‰, v UE 77,4 ‰ in v regiji 77,9 ‰); so tretja občina v regiji z najvišjo presejanostjo;

Slabše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije kaže občina za tri opazovane kazalnike in sicer:

- **poškodovani v transportnih nezgodah** - Cerklje na Gorenjskem 1,8 na 1000 prebivalcev (Slovenija 1,1 na 1000 prebivalcev, v UE in v regiji obe 1,6 na 1000 prebivalcev);
- **bolniška odsotnost** - Cerklje na Gorenjskem 20,8 dni (Slovenija 19,4 dni, v UE 17,9 dni in v regiji 19,0 dni); so tretja (skupaj z Občino Tržič) z bolniško odsotnostjo najbolj obremenjena občina v regiji in je še naraščala;
- **oviranost pri vsakodnevni skrbi zase** - Cerklje na Gorenjskem 16,3^m ‰ (Slovenija 6,6 ‰, v UE 7,4 ‰ in v regiji 7,3 ‰); so druga občina v regiji z najvišjim deležem oseb, ki imajo težave pri skrbi zase.

Občina **odstopa od povprečja preostale Slovenije še v štirih kazalnikih, katerih rezultate pa je težje interpretirati:**

- **prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni** - Cerklje na Gorenjskem 4,7 na 100 prebivalcev (Slovenija 5,4 na 100 prebivalcev, v UE in v regiji 5,0 na 100 prebivalcev); njihov delež se je zniževal;
- **prejemniki zdravil zaradi povišanega krvnega tlaka** - Cerklje na Gorenjskem 19,8 na 100 prebivalcev (Slovenija 22,4 na 100 prebivalcev, v UE 21,0 na 100 prebivalcev in v regiji 20,7 na 100 prebivalcev); njihov delež se je zniževal;
- **prejemniki zdravil proti strjevanju krvi** - Cerklje na Gorenjskem 10,9 na 100 prebivalcev (Slovenija 11,9 na 100 prebivalcev, v UE 11,6 na 100 prebivalcev in v regiji 11,7 na 100 prebivalcev); njihov delež se je zniževal;

- **prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj** - Cerklje na Gorenjskem 10,9 na 100 prebivalcev (Slovenija 14,5 na 100 prebivalcev, v UE 12,8 na 100 prebivalcev in v regiji 12,7 na 100 prebivalcev); njihov delež se je zniževal.

Za kazalnik **novi primeri raka dojke** zaradi majhnega števila primerov v opazovani populaciji vrednost opazovanega pojava ni zanesljiva.

Kazalniki, po katerih občina sicer ne odstopa od povprečja preostale Slovenije, vendar so njihovi trendi v publikaciji 2023 glede na predhodne publikacije statistično značilni:

- **ugoden trend:**
 - **odrasli z največ osnovnošolsko izobrazbo** njihov delež se znižuje;
 - **prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji** padajo;
 - **astma pri otrocih in mladostnikih (0-19 let)** pada;
 - **bolezni, neposredno pripisljive alkoholu (15 let in več)** padajo;
 - **umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja (0-74 let)** pada;
- **neugoden trend:**
 - **prekomerna prehranjenost otrok narašča;**
 - **umrljivost zaradi vseh vrst raka (0-74 let)** raste.

Za varovanje, ohranjanje in izboljševanje zdravja ter zmanjševanje neenakosti med prebivalci lokalne skupnosti je pomembna družbena skrb za zdravje, ki vključuje:

- **splošne ukrepe promocije zdravja**
- **in dodatno pozornost na:**
 - **izboljšanju prometne varnosti** z ukrepi za zmanjšanje prometnih nezgod ter spodbujanju udeležencev v prometu k odgovornejšemu vedenju, spoštovanju predpisov in oblikovanju zavesti o pomenu prometne varnosti;
 - **skrbi za zdravje delavcev** (in zniževanju bolniške odsotnosti);
 - **spodbujanju aktivnega staranja v družbi in izvajanje pomoči na domu;**
 - **spodbujanju zdravega prehranjevanja in gibanja** ter posledično preprečevanju prekomerne prehranjenosti otrok in mladostnikov;
 - **ozaveščanju o preprečevanju in zgodnjem odkrivanju raka.**

BOLJŠE KOT V SLOVENIJI

<p>RAZVITOST OBČINE</p> <p>1,25</p> <p>Najvišja v regiji</p>	<p>PRIRAST PREBIVALSTVA</p> <p>5,0 %</p>	<p>STOPNJA DELOVNE AKTIVNOSTI (15–64 let)</p> <p>71,1 % ↑</p>
<p>ODZIVNOST V PROGRAMU SVIT</p> <p>71,6 % ↑</p>	<p>PRESEJANOST V PROGRAMU DORA</p> <p>82,5 %</p> <p>3. najvišja v regiji</p>	<p>DOSTOP DO VARNIH KOLESARSKIH IN SPREHAJALNIH POTI</p> <p>99,4 %</p> <p>odraslih prebivalcev</p> <p>2. najvišji v Sloveniji in najvišji v regiji</p>

SLABŠE KOT V SLOVENIJI

<p>POŠKODOVANI V TRANSPORTNIH NEZGODAH</p> <p>1,8</p> <p>hospitalizacij na 1.000 prebivalcev</p>	<p>BOLNIŠKA ODSOTNOST</p> <p>20,8 ↑</p> <p>izgubljenih koledarskih dni na zaposlenega</p> <p>3. najvišja v regiji</p>	<p>OVIRANOST PRI VSAKODNEVNI SKRBI ZASE</p> <p>16,3 %</p> <p>2. najvišja v regiji</p>
--	---	---

NEUGODEN TREND

<p>STANJE PREHRANJENOSTI OSNOVNOŠOLSКИH OTROK</p> <p>↑ prekomerno prehranjenih</p>	<p>UMRLIVOST ZARADI VSEH VRST RAKA (0-74 let)</p> <p>↑</p>
---	---

IZPOSTAVLJENE PRILOŽNOSTI ZA UKREPANJE

- Izboljšanje prometne varnosti
- Skrb za zdravje delavcev (in zniževanje bolniške odsotnosti)
- Spodbujanje aktivnega staranja v družbi in izvajanje pomoči na domu
- Spodbujanje zdravega prehranjevanja in sistematično delo za boljšo gibalno učinkovitost otrok
- Ozaveščanje o preprečevanju in zgodnjem odkrivanju raka

Legenda: zelena puščica – ugoden trend
rdeča puščica – neugoden trend

Vir: Zdravje v občini
<https://obcine.nijz.si/>

OBČINA GORENJA VAS - POLJANE

ki se nahaja v UE Škofja Loka (v nadaljevanju UE), je nadpovprečno razvita slovenska občina z indeksom razvitosti 1,16, ki se znotraj gorenjske regije (v nadaljevanju regije) uvršča na sedmo mesto med 18imi gorenjskimi občinami.

Občina Gorenja vas - Poljane se **v 18 od 37 spremljanih kazalnikov**, s katerimi smo v publikaciji Zdravje v občini **2023** ocenjevali zdravje slovenskih občin, **statistično značilno razlikuje od povprečja preostale Slovenije**.

Ugodnejše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije ima občina v devetih kazalnikih, ki so:

- **prirast prebivalstva** - Gorenja vas – Poljane - 0,1 ‰ (Slovenija -0,9 ‰, v UE 3,7 ‰ in v regiji 1,8 ‰);
- **stopnja delovne aktivnosti** - Gorenja vas - Poljane 70,9 % (Slovenija 66,1 %, v UE 70,8 % in v regiji 69,5 %); se je zviševala;
- **prekomerna prehranjenost otrok** - Gorenja vas - Poljane 22,5 % (Slovenija 28,7 %, v UE 21,7 % in v regiji 25,1 %);
- **sodelovanje pri odločitvah skupnosti** - Gorenja vas - Poljane 57,7^m % (Slovenija 50,8 %, v UE 56,6 % in v regiji 52,2 %); je druga občina v regiji z najvišjim deležem občanov, ki lahko sodelujejo pri odločitvah skupnosti pri spreminjanju stvari na bolje v svojem kraju;
- **odzivnost v Programu Svit** - Gorenja vas - Poljane 76,6 % (Slovenija 63,4 %, v UE 74,3 % in v regiji 66,7 %); je občina z najvišjo odzivnostjo v Sloveniji;
- **presejanost v Programu DORA** - Gorenja vas - Poljane 84,8 % (Slovenija 78,0 %, v UE 81,4 % in v regiji 77,9 %); je občina z najvišjo presejanostjo v regiji;
- **bolniška odsotnost** - Gorenja vas - Poljane 18,2 dni (Slovenija 19,4 dni, v UE 18,2 dni in v regiji 19,0 dni); se je povečevala;
- **umrljivost po stalnem bivališču** - Gorenja vas - Poljane 767 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 933 na 100.000 prebivalcev, v UE 818 na 100.000 prebivalcev in v regiji 870 na 100.000 prebivalcev); je druga občina v regiji z najnižjo stopnjo umrljivosti;
- **umrljivost zaradi vseh vrst raka (0-74 let)** - Gorenja vas - Poljane 89 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 151 na 100.000 prebivalcev, v UE in v regiji 149 na 100.000 prebivalcev); je druga občina v regiji z najnižjo stopnjo umrljivosti zaradi vseh vrst raka, ta pa se je še zniževala.

Slabše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije kaže občina za tri opazovane kazalnike:

- **poškodovani v transportnih nezgodah** - Gorenja vas - Poljane 1,6 na 1000 prebivalcev (Slovenija 1,1 na 1000 prebivalcev, v UE in v regiji 1,6 na 1000 prebivalcev);
- **bolezni, neposredno pripisljive alkoholu (15 let in več)** - Gorenja vas - Poljane 2,8 na 1000 prebivalcev (Slovenija 1,7 na 1000 prebivalcev, v UE 2,2 na 1000 prebivalcev in v regiji 2,0 na 1000 prebivalcev); so rasle;
- **klopni meningoencefalitis** - Gorenja vas – Poljane 41,9 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 7,3 na 100.000 prebivalcev, v UE 23,9 na 100.000 prebivalcev in v regiji 14,8 na 100.000 prebivalcev); je tretja občina v regiji z najvišjo stopnjo hospitalizacij zaradi klopnega meningoencefalitisa, a se je ta zniževala.

Občina **odstopa od povprečja preostale Slovenije še v šestih kazalnikih, katerih rezultate pa je težje interpretirati:**

- **starejše prebivalstvo** (nad 80 let) - Gorenja vas - Poljane 4,9 % (Slovenija 5,5 %, v UE 5,6 % in v regiji 5,8 %); je druga občina v regiji z najnižjim deležem starejšega prebivalstva, a se je ta povečeval;
- **prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni** - Gorenja vas - Poljane 4,2 na 100 prebivalcev (Slovenija 5,4 na 100 prebivalcev, v UE 4,6 na 100 prebivalcev in v regiji 5,0 na 100 prebivalcev); je tretja občina v regiji z najnižjim deležem prejemnikov teh zdravil, ki pa je rasel;
- **prejemniki zdravil zaradi povišanega krvnega tlaka** - Gorenja vas - Poljane 20,9 na 100 prebivalcev (Slovenija 22,4 na 100 prebivalcev, v UE 20,4 na 100 prebivalcev in v regiji 20,7 na 100 prebivalcev);
- **prejemniki zdravil proti strjevanju krvi** - Gorenja vas - Poljane 10,3 na 100 prebivalcev (Slovenija 11,9 na 100 prebivalcev, v UE 10,9 na 100 prebivalcev in v regiji 11,7 na 100 prebivalcev); je tretja občina v regiji z najnižjim deležem prejemnikov teh zdravil, ki se je zniževal;
- **prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj** - Gorenja vas - Poljane 10,7 na 100 prebivalcev (Slovenija 14,5 na 100 prebivalcev, v UE 11,5 na 100 prebivalcev in v regiji 12,7 na 100 prebivalcev); je tretja občina v regiji z najnižjim deležem prejemnikov teh zdravil;
- **možganska kap** - Gorenja vas - Poljane 1,3 na 1000 prebivalcev (Slovenija 2,4 na 1000 prebivalcev, v UE 2,0 na 1000 prebivalcev in v regiji 2,2 na 1000 prebivalcev); je občina z najnižjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi možganske kapi pri osebah med 35. in 84. letom starosti v regiji.

Kazalniki, po katerih občina sicer ne odstopa od povprečja preostale Slovenije, vendar so njihovi trendi v publikaciji 2023 glede na predhodne publikacije statistično značilni:

- **ugoden trend:**
 - **razvitost občine** se zvišuje;
 - **odrasli z največ osnovnošolski izobrazbo** - njihov delež se znižuje;
 - **zlomi kolka pri starejših prebivalcih** (65 let in več) padajo;
 - **umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja** (0-74 let) pada in so v publikaciji 2023 tretja najmanj obremenjena občina v regiji;
 - **umrljivost zaradi samomora** pada;
- **neugoden trend:**
 - **presejanost v Programu ZORA** se znižuje.

Za varovanje, ohranjanje in izboljševanje zdravja ter zmanjševanje neenakosti med prebivalci lokalne skupnosti je pomembna družbena skrb za zdravje, ki vključuje:

- **splošne ukrepe promocije zdravja**
- **in dodatno pozornost na:**
 - **zmanjševanju rabe alkohola;**
 - **izboljšanju prometne varnosti** z ukrepi za zmanjšanje prometnih nezgod ter spodbujanju udeležencev v prometu k odgovornejšemu vedenju, spoštovanju predpisov in oblikovanju zavesti o pomenu prometne varnosti;
 - **cepljenju proti klopnemu meningoencefalitisu;**
 - **ozaveščanju o preprečevanju in zgodnjem odkrivanju raka** ter pomenu **sodelovanja v presejalnih programih, predvsem v Programu ZORA.**

BOLJŠE KOT V SLOVENIJI

<p>PRIRAST PREBIVALSTVA</p> <p>-0,1 %</p>	<p>STOPNJA DELOVNE AKTIVNOSTI (15–64 let)</p> <p>70,9 % ↑</p>	<p>BOLNIŠKA ODSOTNOST</p> <p>18,2 ↑</p> <p>izgubljenih koledarskih dni na zaposlenega</p>
<p>ODZIVNOST V PROGRAMU SVIT</p> <p>Svit</p> <p>76,6 %</p> <p>Najvišja v Sloveniji</p>	<p>PRESEJANOST V PROGRAMU DORA</p> <p>DORA</p> <p>84,8 %</p> <p>Najvišja v regiji</p>	<p>SODELOVANJE PRI ODLOČITVAH SKUPNOSTI</p> <p>57,7 %</p> <p>odraslih prebivalcev 2. najvišja v regiji</p>
<p>STANJE PREHRANJENOSTI OSNOVNOŠOLSКИH OTROK</p> <p>22,5 %</p> <p>prekomerno prehranjenih</p>	<p>UMRLJIVOST PO STALNEM BIVALIŠČU</p> <p>767</p> <p>smrti na 100.000 prebivalcev 2. najnižja v regiji</p>	<p>UMRLJIVOST ZARADI VSEH VRST RAKA (0–74 let)</p> <p>89 ↓</p> <p>smrti na 100.000 prebivalcev 2. najnižja v regiji</p>

SLABŠE KOT V SLOVENIJI

<p>POŠKODOVANI V TRANSPORTNIH NEZGODAH</p> <p>1,6</p> <p>hospitalizacij na 1.000 prebivalcev</p>	<p>BOLEZNI NEPOSREDNO PRIPISLJIVE ALKOHOLU (15 let in več)</p> <p>2,8 ↑</p> <p>hospitalizacij na 1.000 prebivalcev</p>	<p>KLOPNI MENINGOENCEFALITIS</p> <p>41,9 ↓</p> <p>hospitalizacij na 100.000 prebivalcev 3. najvišja stopnja v regiji</p>
--	--	--

STARANJE PREBIVALSTAVA

PREBIVALCI nad 80 let

4,9 %

2. najnižji delež v regiji

NEUGODEN TREND

PRESEJANOST V PROGRAMU ZORA

Zora

IZPOSTAVLJENE
PRILOŽNOSTI ZA
UKREPANJE

- Zmanjšanje rabe alkohola
- Izboljšanje prometne varnosti
- Cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu
- Ozaveščanju o preprečevanju in zgodnjem odkrivanju raka ter pomenu sodelovanja v presejalnih programih, predvsem v Programu ZORA

Legenda: zelena puščica – ugoden trend
rdeča puščica – neugoden trend

Vir: Zdravje v občini
<https://obcine.nijz.si/>

OBČINA GORJE

ki se nahaja v UE Radovljica (v nadaljevanju UE), je povprečno razvita slovenska občina z indeksom razvitosti 0,95, ki se znotraj gorenjske regije (v nadaljevanju regije) uvršča na 17. mesto med 18imi gorenjskimi občinami.

Občina se **v 7 od 37 spremljanih kazalnikov**, s katerimi smo v publikaciji Zdravje v občini **2023** ocenjevali zdravje slovenskih občin, **statistično značilno razlikuje od povprečja preostale Slovenije**.

Ugodnejše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije ima občina v petih kazalnikih, ki so:

- **prirast prebivalstva** - Gorje 2,1 ‰ (Slovenija -0,9 ‰, v UE 7,7 ‰ in regiji 1,8 ‰);
- **odrasli z največ osnovnošolsko izobrazbo** - Gorje 8,4 ‰ (Slovenija 12,7 ‰, v UE 8,5 ‰ in v regiji 12,5 ‰);
- **odzivnost v Program Svit** - Gorje 70,5 ‰ (Slovenija 63,4 ‰, v UE 66,9 ‰ in v regiji 66,7 ‰); se je zviševala;
- **bolniška odsotnost** - Gorje 15,4 dni (Slovenija 19,4 dni, v UE 17,0 dni in v regiji 19,0 dni); je tretja z bolniško odsotnostjo najmanj obremenjena občina v regiji;
- **astma pri otrocih in mladostnikih (0-19 let)** - Gorje 0,0 na 1000 prebivalcev (Slovenija 0,5 na 1000 prebivalcev, v UE 0,3 na 1000 prebivalcev in v regiji 0,6 na 1000 prebivalcev); je občina (skupaj z 49 slovenskimi občinami, od tega tudi občini Jezersko in Žirovnica) brez bolnišničnih obravnav zaradi astme pri otrocih in mladostnikih, mlajših od 20 let.

Slabše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije kaže občina za en opazovan kazalnik in sicer:

- **bolezni, neposredno pripisljive alkoholu (15 let in več)** - Gorje 4,9 na 1000 prebivalcev (Slovenija 1,7 na 1000 prebivalcev, v UE 2,3 na 1000 prebivalcev in v regiji 2,0 na 1000 prebivalcev); so občina z najvišjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi bolezni neposredno pripisljivih alkoholu pri osebah starejših od 15 let v Sloveniji in je še rasla.

Občina **odstopa od povprečja Slovenije še v enem kazalniku, katerega rezultat pa je težje interpretirati**:

- **prejemniki zdravil zaradi povišanega krvnega tlaka** - Gorje 19,4 na 100 prebivalcev (Slovenija 22,4 na 100 prebivalcev, v UE 19,0 na 100 prebivalcev in v regiji 20,7 na 100 prebivalcev); njihov delež se je zniževal.

Za devet kazalnikov (poškodovani v transportnih nezgodah, novi primeri raka debelega črevesa in danke, novi primeri raka pljuč, novi primeri raka dojke, zlomi kolka pri starejših prebivalcih, pomoč na domu, umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja, umrljivost zaradi vseh vrst raka in umrljivost zaradi raka pljuč) zaradi majhnega števila primerov v opazovani populaciji vrednost opazovanih pojavov niso zanesljive.

Kazalniki, po katerih občina sicer ne odstopa od povprečja preostale Slovenije, vendar so njihovi trendi v publikaciji 2023 glede na predhodne publikacije statistično značilni:

- **ugoden trend:**
 - **razvitost občine** raste, znotraj regije je v publikaciji 2023 uvrščena na 17. mesto;
 - **stopnja delovne aktivnosti** raste in so v publikaciji 2023 druga občina v regiji z najnižjim deležem delovno aktivnega prebivalstva;

- **prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji** padajo, so pa v publikaciji 2023 druga občina v regiji z najvišjim deležem prometnih nezgod, ki so jih povzročili alkoholizirani udeleženci.

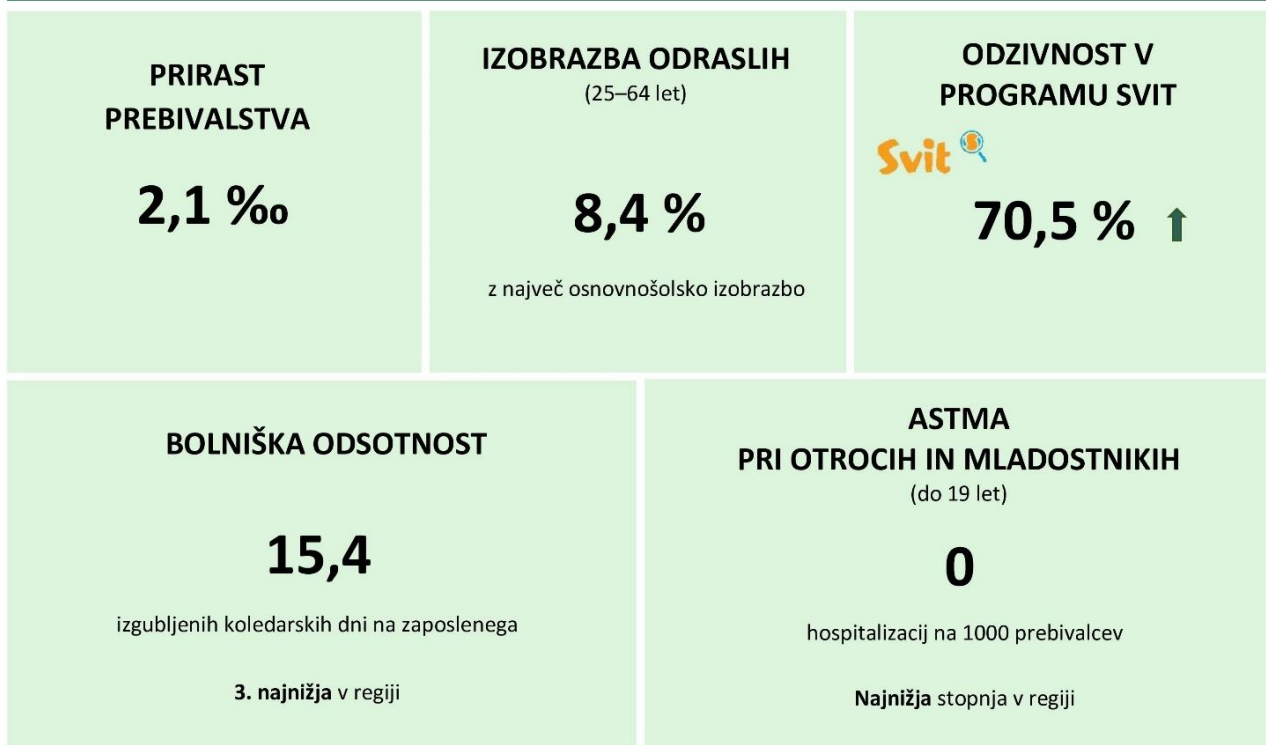
Za varovanje, ohranjanje in izboljševanje zdravja ter zmanjševanje neenakosti med prebivalci lokalne skupnosti je pomembna družbena skrb za zdravje, ki vključuje:

- **splošne ukrepe promocije zdravja**
- **in dodatno pozornost na zmanjševanju rabe alkohola.**

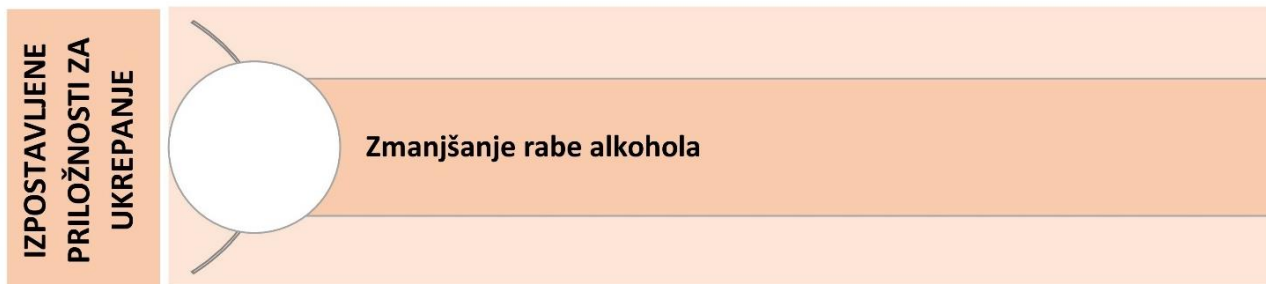
ZDRAVJE V OBČINI GORJE 2023 S TRENDI

BOLJŠE KOT V SLOVENIJI

SLABŠE KOT V SLOVENIJI

Legenda: zelena puščica – ugoden trend
rdeča puščica – neugoden trend

Vir: Zdravje v občini
<https://obcine.nijz.si/>

OBČINA JESENICE

ki se nahaja v UE Jesenice (v nadaljevanju UE), je povprečno razvita slovenska občina z indeksom razvitosti 1,10, ki se znotraj gorenjske regije (v nadaljevanju regije) uvršča na 10. mesto med 18imi gorenjskimi občinami.

Občina se v **21 od 37 spremljanih kazalnikov**, s katerimi smo v publikaciji Zdravje v občini **2023** ocenjevali zdravje slovenskih občin, **statistično značilno razlikuje od povprečja preostale Slovenije**.

Ugodnejše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije ima občina v petih kazalnikih, ki so:

- **prirast prebivalstva** - Jesenice 5,4 ‰ (Slovenija -0,9 ‰, v UE 12,0 ‰ in v regiji 1,8 ‰); se je povečeval;
- **prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji** - Jesenice 6,4 ‰ (Slovenija 8,5 ‰, v UE 6,8 ‰ in v regiji 7,3 ‰); so padale;
- **dostop do varnih kolesarskih in sprehajalnih poti** - Jesenice 99,0^m ‰ (Slovenija 97,5 ‰, v UE 100,0 ‰ in v regiji 98,5 ‰);
- **pomoč na domu** - Jesenice 2,5 ‰ (Slovenija 1,7 ‰, v UE 2,4 ‰ in v regiji 1,5 ‰); so druga občina v regiji z najvišjim deležem uporabnikov pomoči na domu med osebami, starimi 65 let in več;
- **oviranost pri vsakodnevni skrbi zase** - Jesenice 2,5^m ‰ (Slovenija 6,6 ‰, v UE 3,2 ‰ in v regiji 7,3 ‰); so druga občina v regiji z najnižjim deležem oseb, ki imajo težave pri skrbi zase.

Slabše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije kaže občina za devet opazovanih kazalnikov in sicer:

- **odrasli z največ osnovnošolsko izobrazbo** - Jesenice 18,1 ‰ (Slovenija 12,7 ‰, v UE 13,4 ‰ in v regiji 12,5 ‰); so občina z najvišjim deležem najmanj izobraženih prebivalcev v regiji, ki pa se je zniževal;
- **prekomerna prehranjenost otrok** - Jesenice 38,6 ‰ (Slovenija 28,7 ‰, v UE 33,6 ‰ in v regiji 25,1 ‰); so občina z najvišjim deležem prekomerno prehranjenih otrok med 6. in 15. letom starosti v regiji in se je še zviševal;
- **odzivnost v Program Sviti** - Jesenice 59,1 ‰ (Slovenija 63,4 ‰, v UE 61,9 ‰ in v regiji 66,7 ‰); so občina z najnižjo odzivnostjo v regiji;
- **presejanost v Programu ZORA** - Jesenice 66,3 ‰ (Slovenija 71,7 ‰, v UE 66,5 ‰ in v regiji 70,5 ‰); so druga občina v regiji z najnižjo presejanostjo;
- **presejanost v Programu DORA** - Jesenice 76,1 ‰ (Slovenija 78,0 ‰, v UE 77,0 ‰ in v regiji 77,9 ‰);
- **bolniška odsotnost** - Jesenice 25,3 dni (Slovenija 19,4 dni, v UE 24,5 dni in v regiji 19,0 dni); so druga z bolniško odsotnostjo najbolj obremenjena občina v regiji in je ta še rasla;
- **bolezni, neposredno pripisljive alkoholu (15 let in več)** - Jesenice 2,2 na 1000 prebivalcev (Slovenija 1,7 na 1000 prebivalcev, v UE 2,3 na 1000 prebivalcev in v regiji 2,0 na 1000 prebivalcev);
- **novi primeri raka pljuč** - Jesenice 98 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 70 na 100.000 prebivalcev, v UE 89 na 100.000 prebivalcev in v regiji 75 na 100.000 prebivalcev); so občina z najvišjo stopnjo novih primerov raka pljuč v regiji;

- **umrljivost po stalnem bivališču** - Jesenice 1019 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 933 na 100.000 prebivalcev, v UE 968 na 100.000 prebivalcev in v regiji 870 na 100.000 prebivalcev); so druga z umrljivostjo najbolj obremenjena občina v regiji;

Občina **odstopa od povprečja preostale Slovenije še v sedmih kazalnikih, katerih rezultate pa je težje interpretirati:**

- **starejše prebivalstvo** (nad 80 let) - Jesenice 5,0 % (Slovenija 5,5 %, v UE 5,3 % in v regiji 5,8 %); so tretja občina v regiji z najnižjim deležem starejšega prebivalstva, a se je povečeval;
- **prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni** - Jesenice 7,4 na 100 prebivalcev (Slovenija 5,4 na 100 prebivalcev, v UE 6,0 na 100 prebivalcev in v regiji 5,0 na 100 prebivalcev); so občina z najvišjim deležem prejemnikov teh zdravil v regiji, ta se je povečeval;
- **prejemniki zdravil zaradi povišanega krvnega tlaka** - Jesenice 24,4 na 100 prebivalcev (Slovenija 22,4 na 100 prebivalcev, v UE 21,9 na 100 prebivalcev in v regiji 20,7 na 100 prebivalcev); so občina z najvišjim deležem prejemnikov teh zdravil v regiji;
- **prejemniki zdravil proti strjevanju krvi** - Jesenice 13,9 na 100 prebivalcev (Slovenija 11,9, v UE 12,6 na 100 prebivalcev in v regiji 11,7 na 100 prebivalcev); so občina z najvišjim deležem prejemnikov teh zdravil v regiji in se je ta povečeval;
- **prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj** - Jesenice 15,1 na 100 prebivalcev (Slovenija 14,5 na 100 prebivalcev, v UE 13,3 na 100 prebivalcev in v regiji 12,7 na 100 prebivalcev); so občina z najvišjim deležem prejemnikov teh zdravil v regiji, a se je zniževal;
- **srčna kap** - Jesenice 3,9 na 1000 prebivalcev (Slovenija 2,0 na 1000 prebivalcev, v UE 3,3 na 1000 prebivalcev in v regiji 2,1 na 1000 prebivalcev); so občina z najvišjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi srčne kapi pri osebah med 35. in 74. letom starosti v regiji in se je še zviševal;
- **možganska kap** - Jesenice 3,1 na 1000 prebivalcev (Slovenija 2,4 na 1000 prebivalcev, v UE 2,8 na 1000 prebivalcev in v regiji 2,2 na 1000 prebivalcev); so druga občina v regiji z najvišjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi možganske kapi pri osebah med 35. in 84. letom starosti.

Kazalniki, po katerih občina sicer ne odstopa od povprečja preostale Slovenije, vendar so njihovi trendi v publikaciji 2023 glede na predhodne publikacije statistično značilni:

- **ugoden trend:**
 - **stopnja delovne aktivnosti** raste, so pa v publikaciji 2023 občina z najnižjim deležem delovno aktivnega prebivalstva v regiji;
 - **poškodovani v transportnih nezgodah** padajo, so v publikaciji 2023 druga občina v regiji z najnižjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v transportnih nezgodah;
 - **astma pri otrocih in mladostnikih (0-19 let)** pada;
 - **umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja (0-74 let)** se znižuje, so pa v publikaciji 2023 druga občina z najvišjim kazalnikom v regiji;
 - **umrljivost zaradi vseh vrst raka (0-74 let)** se znižuje;
- **neugoden trend:**
 - **razvitost občine** pada;
 - **telesni fitness otrok** se slabša, so pa v publikaciji 2023 v regiji občina z najnižjim deležem otrok, ki dosega ustrezno raven gibalne učinkovitosti;
 - **umrljivost zaradi samomora** raste.

Za varovanje, ohranjanje in izboljševanje zdravja ter zmanjševanje neenakosti med prebivalci lokalne skupnosti je pomembna družbena skrb za zdravje, ki vključuje:

- **splošne ukrepe promocije zdravja**
- **in dodatno pozornost na:**
 - spodbujanju zdravega prehranjevanja in gibanja in posledično **preprečevanju prekomerne prehranjenosti pri otrocih** ter sistematičnem delu za **povečanje gibalne učinkovitosti pri otrocih**;
 - ozaveščanju o preprečevanju in zgodnjem odkrivanju raka ter pomenu sodelovanja v **presejalnih programih, predvsem v Programu Svit, Programu ZORA in Programu DORA**;
 - **skrbi za zdravje delavcev** (in zniževanju bolniške odsotnosti);
 - **zmanjševanju rabe alkohola, omejevanju rabe tobačnih in povezanih izdelkov ter spodbujanju nekajenja** z ustvarjanjem okolij, ki spodbujajo zdrave izbire;
 - cepljenju proti klopnemu meningoencefalitisu;
 - **skrbi za ohranjanje in krepitev duševnega zdravja ter spodbujanju zgodnjega iskanja pomoči v primeru težav.**

BOLJŠE KOT V SLOVENIJI

PRIRAST PREBIVALSTVA 5,4 % ↑	PROMETNE NEZGODE Z ALKOHOLIZIRANIMI POVZROČITELJI 6,4 % ↓	POMOČ NA DOMU (65 let in več) 2,5 % 2. najvišja v regiji
DOSTOP DO VARNIH KOLESARSKIH IN SPREHAJALNIH POTI 99,0 % odraslih prebivalcev		OVIRANOST PRI VSAKODNEVNI SKRBI ZASE 2,5 % odraslih prebivalcev 2. najnižja v regiji

SLABŠE KOT V SLOVENIJI

IZOBRAZBA ODRASLIH (25–64 let) 18,1 % ↓ z največ osnovnošolsko izobrazbo Najvišji delež v regiji	STANJE PREHRANJENOSTI OSNOVNOŠOLSКИH OTROK 38,6 % ↑ prekomerno prehranjenih Najvišji delež v regiji	BOLNIŠKA ODSOTNOST 25,3 ↑ izgubljenih koledarskih dni na zaposlenega 2. najvišja v regiji
ODZIVNOST V PROGRAMU SVIT 59,1 % Najnižja v regiji	PREGLEDANOST V PROGRAMU ZORA 66,3 % 2. najnižja v regiji	PRESEJANOST V PROGRAMU DORA 76,1 %
BOLEZNI NEPOSREDNO PRIPISLJIVE ALKOHOLU (15 let in več) 2,2 hospitalizacij na 1000 prebivalcev	NOVI PRIMERI RAKA PLJUČ 98 na 100.000 prebivalcev Največ v regiji	SPLOŠNA UMRLJIVOST 1.019 smrti na 100.000 prebivalcev 2. najvišja v regiji

STARANJE PREBIVALSTVA

PREBIVALCI nad 80 let 5,0 % 3. najnižji delež v regiji
--

NEUGODEN TREND

RAZVITOST OBČINE 	TELESNI FITNES OSNOVNOŠOLSКИH OTROK Najnižja gibalna učinkovitost v regiji	UMRLJIVOST ZARADI SAMOMORA smrti na 100.000 prebivalcev
-----------------------------	--	---

IZPOSTAVLJENE PRILožNOSTI ZA UKREPANJE	Spodbujanje zdravega prehranjevanja in sistematično delo za boljšo gibalno učinkovitost otrok
	Ozaveščanje o preprečevanju in zgodnjem odkrivanju raka ter udeležba v programu Svit, ZORA in DORA
	Skrb za zdravje delavcev (in zniževanje bolniške odsotnosti)
	Zmanjšanje rabe alkohola in tobačnih in povezanih izdelkov ter spodbujanje nekajenja
	Cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu
	Skrb za ohranjanje in krepitev duševnega zdravja ter spodbujanje zgodnjega iskanja pomoči v primeru težav

Legenda: zelena puščica – ugoden trend
rdeča puščica – neugoden trend

Vir: Zdravje v občini
<https://obcine.nijz.si/>

OBČINA JEZERSKO

ki se nahaja v UE Kranj (v nadaljevanju UE), je povprečno razvita slovenska občina z indeksom razvitosti 0,98, ki se znotraj gorenjske regije (v nadaljevanju regije), skupaj z Občino Kranjska Gora, uvršča na 14. mesto med 18imi gorenjskimi občinami.

Občina se v **13 od 37 spremljanih kazalnikov**, s katerimi smo v publikaciji Zdravje v občini 2023 ocenjevali zdravje slovenskih občin, **statistično značilno razlikuje od povprečja preostale Slovenije**.

Ugodnejše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije ima občina v 11 kazalnikih, ki so:

- **prirast prebivalstva** - Jezersko 1,5 ‰ (Slovenija -0,9 ‰, v UE -5,1 ‰ in v regiji 1,8 ‰);
- **stopnja delovne aktivnosti** - Jezersko 71,8 % (Slovenija 66,1 %, v UE 70,0 % in v regiji 69,5 %); se je zviševala;
- **telesni fitnes otrok** - Jezersko 51,4^P (Slovenija 43,7, v UE 46,4 in v regiji 47,9);
- **prekomerna prehranjenost otrok** - Jezersko 23,1^P% (Slovenija 28,7 %, v UE 24,4 % in v regiji 25,1%);
- **dostop do varnih kolesarskih in sprehajalnih poti** - Jezersko 99,1^m % (Slovenija 97,5 %, v UE 98,1 % in v regiji 98,5 %); so tretja občina v regiji z najvišjim deležem oseb, ki imajo dostop do varnih kolesarskih in sprehajalnih poti;
- **bolniška odsotnost** - Jezersko 16,5 dni (Slovenija 19,4 dni, v UE 17,9 dni in v regiji 19,0 dni);
- **astma pri otrocih in mladostnikih (0-19 let)** - Jezersko 0,0 na 1000 prebivalcev (Slovenija 0,5 na 1000 prebivalcev, v UE 0,5 na 1000 prebivalcev in v regiji 0,6 na 1000 prebivalcev); je občina (skupaj z Gorjami in Žirovnico) brez bolnišničnih obravnav zaradi astme pri otrocih in mladostnikih, mlajših od 20 let;
- **novi primeri raka želodca** - Jezersko 0 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 22 na 100.000 prebivalcev, v UE in v regiji obe 20 na 100.000 prebivalcev); je najmanj obremenjena občina v regiji z novimi primeri raka želodca;
- **oviranost pri vsakodnevni skrbi zase** - Jezersko 1,9^m % (Slovenija 6,6 %, v UE 7,4 % in v regiji 7,3 %); je v regiji občina z najnižjim deležem oseb s to oviranostjo;
- **umrljivost zaradi vseh vrst raka (0-74 let)** - Jezersko 0 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 151 na 100.000 prebivalcev, v UE 145 na 100.000 prebivalcev in v regiji 149 na 100.000 prebivalcev); je občina z najnižjo stopnjo umrljivosti zaradi vseh vrst raka v regiji;
- **umrljivost zaradi raka pljuč (0-74 let)** - Jezersko 0 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 38 na 100.000 prebivalcev, v UE 37 na 100.000 prebivalcev in v regiji 38 na 100.000 prebivalcev); je občina z najnižjo stopnjo umrljivosti zaradi pljučnega raka pred 75. letom starosti v regiji.

Slabše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije kaže občina za en opazovan kazalnik in sicer:

- **klopni meningoencefalitis** - Jezersko 42,8 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 7,3 na 100.000 prebivalcev, v UE 15,2 na 100.000 prebivalcev in v regiji 14,8 na 100.000 prebivalcev); občino uvršča na drugo mesto med tistimi z najvišjo stopnjo hospitalizacij zaradi klopne meningoencefalitisa v regiji.

Občina **odstopa od povprečja Slovenije še v enem kazalniku, katerega rezultat pa je težje interpretirati:**

- **starejše prebivalstvo** (nad 80 let) - Jezersko 3,6 % (Slovenija 5,5 %, v UE 5,7 % in v regiji 5,8 %); je občina z najnižjim deležem starejšega prebivalstva v regiji, in se je še zniževal.

Za 17 kazalnikov (poškodovani v transportnih nezgodah, prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji, presejanost v Programu DORA, bolezni, neposredno pripisljive alkoholu, prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni, prejemniki zdravil proti strjevanju krvi, srčna kap, možganska kap, novi primeri raka, novi primeri raka debelega črevesa in danke, novi primeri raka pljuč, novi primeri raka dojke, zlomi kolka pri starejših prebivalcih, pomoč na domu, umrljivost po stalnem bivališču, umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja in umrljivost zaradi samomora) zaradi majhnega števila primerov v opazovani populaciji vrednost opazovanega pojava ni zanesljiva.

Kazalniki, po katerih občina sicer ne odstopa od povprečja preostale Slovenije, vendar so njihovi trendi v publikaciji 2023 glede na predhodne publikacije statistično značilni:

- **ugoden trend:**
 - **razvitost občine** raste;
 - **odrasli z največ osnovnošolski izobrazbo** njihov delež pada;
 - **odzivnost v Program Svit** raste, so pa druga občina v regiji z najnižjo odzivnostjo.

Za varovanje, ohranjanje in izboljševanje zdravja ter zmanjševanje neenakosti med prebivalci lokalne skupnosti je pomembna družbena skrb za zdravje, ki vključuje:

- **splošne ukrepe promocije zdravja**
- **in dodatno pozornost na:**
 - ozaveščanju o preprečevanju in zgodnjem odkrivanju raka ter pomenu sodelovanja v **presejalnih programih, predvsem v Programu Svit;**
 - **cepljenju proti klopnemu meningoencefalitisu;**
 - **pomoči na domu**, ki je občina nima organizirane.

BOLJŠE KOT V SLOVENIJI

<p>PRIRAST PREBIVALSTVA</p> <p>1,5 %</p>	<p>STOPNJA DELOVNE AKTIVNOSTI (15–64 let)</p> <p>71,8 % ↑</p>	<p>BOLNIŠKA ODSOTNOST</p> <p>16,5</p> <p>izgubljenih koledarskih dni na zaposlenega</p>
<p>STANJE PREHRANJENOSTI OSNOVNOŠOLSКИH OTROK</p> <p>23,1 %</p> <p>prekomerno prehranjenih</p>	<p>TELESNI FITNES OSNOVNOŠOLSКИH OTROK</p> <p>VIŠJA</p> <p>gibalna učinkovitost</p>	<p>ASTMA PRI OTROCIH IN MLADOSTNIKI (do 19 let)</p> <p>0 ↓</p> <p>hospitalizacij na 1000 prebivalcev</p> <p>Najnižja stopnja v regiji</p>
<p>DOSTOP DO VARNIH KOLESARSKIH IN SPREHAJALNIH POTI</p> <p>99,1 % odraslih prebivalcev</p> <p>3. najvišji v regiji</p>		<p>OVIRANOST PRI VSAKODNEVNI SKRBI ZASE</p> <p>1,9 % odraslih prebivalcev</p> <p>Najnižja v regiji</p>
<p>NOVI PRIMERI RAKA ŽELODCA</p> <p>0</p> <p>hospitalizacij na 100.000 prebivalcev</p> <p>Najmanj v regiji</p>	<p>UMRLJIVOST ZARADI VSEH VRST RAKA (0–74 let)</p> <p>0 ↓</p> <p>smrti na 100.000 prebivalcev</p> <p>Najnižja v regiji</p>	<p>UMRLJIVOST ZARADI RAKA PLJUČ (0–74 let)</p> <p>0</p> <p>smrti na 100.000 prebivalcev</p> <p>Najnižja v regiji</p>

SLABŠE KOT V SLOVENIJI

<p>KLOPNI MENINGOENCEFALITIS</p> <p>42,8</p> <p>hospitalizacij na 100.000 prebivalcev</p> <p>2. najvišja stopnja v regiji</p>
--

<p>STARANJE PREBIVALSTVA</p> <p>PREBIVALCI nad 80 let</p> <p>3,6 %</p> <p>Najnižji delež v regiji</p>	<p>NEUGODNO</p> <p>POMOČ NA DOMU (65 let in več)</p>
--	--

IZPOSTAVLJENE PRILOŽNOSTI ZA UKREPANJE

- Ozaveščanje o preprečevanju in zgodnjem odkrivanju raka ter **udeležba v presejalnih programih, predvsem v programu Svit**
- Cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu
- Pomoč na domu

Legenda: zelena puščica – ugoden trend
rdeča puščica – neugoden trend

Vir: Zdravje v občini
<https://obcine.nijz.si/>

MESTNA OBČINA KRANJ

ki se nahaja v UE Kranj (v nadaljevanju UE), je povprečno razvita slovenska občina z indeksom razvitosti 1,15, ki se znotraj gorenjske regije (v nadaljevanju regije) uvršča na osmo mesto med 18imi gorenjskimi občinami.

Mestna občina Kranj se v **18 od 37 spremljanih kazalnikov**, s katerimi smo v publikaciji Zdravje v občini **2023** ocenjevali zdravje slovenskih občin, **statistično značilno razlikuje od povprečja preostale Slovenije**.

Ugodnejše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije ima občina v šestih kazalnikih, ki so:

- **stopnja delovne aktivnosti** - Kranj 69,7 % (Slovenija 66,1 %, v UE 70,0 % in v regiji 69,5 %); se je zviševala;
- **prekomerna prehranjenost otrok** - Kranj 25,1 % (Slovenija 28,7 %, v UE 24,4 % in v regiji 25,1 %); je naraščala;
- **prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji** - Kranj 5,8 % (Slovenija 8,5 %, v UE 6,2 % in v regiji 7,3 %); občino v regiji uvrščajo na drugo mesto med tistimi z najnižjim deležem prometnih nezgod, ki so jih povzročili alkoholizirani udeleženci, njihov delež je padal;
- **bolniška odsotnost** - Kranj 17,7 dni (Slovenija 19,4 dni, v UE 17,9 dni v regiji 19 dni); se je zviševal;
- **umrljivost po stalnem bivališču** - Kranj 838 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 933 na 100.000 prebivalcev, v UE 832 na 100.000 prebivalcev in v regiji 870 na 100.000 prebivalcev);
- **umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja (0-74 let)** - Kranj 56 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 69 na 100.000 prebivalcev, v UE 54 na 100.000 prebivalcev in v regiji 59 na 100.000 prebivalcev); je padala.

Slabše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije kaže občina za sedem opazovanih kazalnikov in sicer:

- **prirast prebivalstva** - Kranj -8,6 ‰ (Slovenija -0,9 ‰, v UE -5,1 ‰ in v regiji 1,8 ‰); je občina z drugim najvišjim upadom prebivalstva v regiji;
- **odrasli z največ osnovnošolsko izobrazbo** - Kranj 14,3 % (Slovenija 12,7 %, v UE 13,5 % in v regiji 12,5 %); je tretja občina (skupaj z Občino Železniki) v regiji z najvišjim deležem najmanj izobraženih prebivalcev, a se je ta zniževal;
- **poškodovani v transportnih nezgodah** - Kranj 1,5 na 1000 prebivalcev (Slovenija 1,1 na 1000 prebivalcev, v UE in v regiji obe 1,6 na 1000 prebivalcev); stopnja bolnišničnih obravnjav zaradi poškodb v transportnih nezgodah je padala;
- **presejanost v Programu ZORA** - Kranj 69,3 % (Slovenija 71,7 %, v UE 69,9 % in v regiji 70,5 %);
- **presejanost v Programu DORA** - Kranj 75,6 % (Slovenija 78,0 %, v UE 77,4 % in v regiji 77,9 %); je tretja občina v regiji z najnižjo presejanostjo;
- **pomoč na domu** - Kranj 1,3 % (Slovenija 1,7 %, v UE 1,4 % in v regiji 1,5 %);
- **klopni meningoencefalitis** - Kranj 14,5 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 7,3 na 100.000 prebivalcev, v UE 15,2 na 100.000 prebivalcev in v regiji 14,8 na 100.000 prebivalcev); stopnja se je zniževala.

Občina **odstopa od povprečja preostale Slovenije še v petih kazalnikih, katerih rezultate pa je težje interpretirati:**

- **prejemniki zdravil zaradi povišanega krvnega tlaka** - Kranj 21,3 na 100 prebivalcev (Slovenija 22,4 na 100 prebivalcev, v UE 21,0 na 100 prebivalcev in v regiji 20,7 na 100 prebivalcev); njihov delež se je zniževal;
- **prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj** - Kranj 13,3 na 100 prebivalcev (Slovenija 14,5 na 100 prebivalcev, v UE 12,8 na 1000 prebivalcev in v regiji 12,7 na 1000 prebivalcev); njihov delež se je zniževal;
- **srčna kap** (35-74 let) - Kranj 1,6 na 1000 prebivalcev (Slovenija 2,0 na 1000 prebivalcev, v UE 1,6 na 1000 prebivalcev in v regiji 2,1 na 1000 prebivalcev); je padala;
- **možganska kap** - Kranj 1,9 na 1000 prebivalcev (Slovenija 2,4 na 1000 prebivalcev, v UE 2,0 na 1000 prebivalcev in v regiji 2,2 na 1000 prebivalcev), je tretja občina (skupaj z občinama Jezersko in Škofja Loka) v regiji z najnižjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi možganske kapi pri osebah med 35. in 84. letom starosti;
- **novi primeri raka** - Kranj 610 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 569 na 100.000 prebivalcev, v UE 595 na 100.000 prebivalcev in v regiji 592 na 100.000 prebivalcev).

Kazalniki, po katerih občina sicer ne odstopa od povprečja preostale Slovenije, vendar so njihovi trendi v publikaciji 2023 glede na predhodne publikacije statistično značilni:

- **ugoden trend:**
 - **astma pri otrocih in mladostnikih** (0-19 let) pada;
 - **zlomi kolka pri starejših prebivalcih** (65 let in več) padajo;
- **neugoden trend:**
 - **razvitost občine** pada.

Za varovanje, ohranjanje in izboljševanje zdravja ter zmanjševanje neenakosti med prebivalci lokalne skupnosti je pomembna družbena skrb za zdravje, ki vključuje:

- **splošne ukrepe promocije zdravja**
- **in dodatno pozornost na:**
 - **izboljšanju prometne varnosti** z metodami in ukrepi za zmanjšanje prometnih nezgod ter spodbujanju udeležencev v prometu k odgovornejšemu vedenju, spoštovanju predpisov in oblikovanju zavesti o pomenu prometne varnosti;
 - ozaveščanju o preprečevanju in zgodnjem odkrivanju raka ter pomenu sodelovanja v **presejalnih programih, predvsem v Programu ZORA in Programu DORA;**
 - spodbujanju aktivnega staranja v družbi in izvajanju pomoči na domu;
 - **cepljenju proti klopnemu meningoencefalitisu.**

BOLJŠE KOT V SLOVENIJI

STOPNJA DELOVNE AKTIVNOSTI (15–64 let) 69,7 % ↑	BOLNIŠKA ODSOTNOST 17,7 ↑ izgubljenih koledarskih dni na zaposlenega	STANJE PREHRANJENOSTI OSNOVNOŠOLSКИH OTROK 25,1 % ↑ prekomerno prehranjenih
PROMETNE NEZGODE Z ALKOHOLIZIRANIMI POVZROČITELJI 5,8 % ↓ 2. najnižji delež v regiji	UMRLJIVOST PO STALNEM BIVALIŠČU 838 smrti na 100.000 prebivalcev	UMRLJIVOST ZARADI BOLEZNI SRCA IN OŽILJA (0–74 let) 56 ↓ smrti na 100.000 prebivalcev

SLABŠE KOT V SLOVENIJI

PRIRAST PREBIVALSTVA -8,6% 2. najnižji v regiji	IZOBRAZBA ODRASLIH (25–74 let) 14,3 % ↓ z največ osnovnošolsko izobrazbo 3. najvišji delež v regiji	
POŠKODOVANI V TRANSPORTNIH NEZGODAH 1,5 ↓ hospitalizacij na 1.000 prebivalcev	KLOPNI MENINGOENCEFALITIS 14,5 ↓ hospitalizacij na 100.000 prebivalcev	POMOČ NA DOMU (65 let in več) 1,3 %
 PRESEJANOST V PROGRAMU ZORA 69,3 %	 PRESEJANOST V PROGRAMU DORA 75,6 % 3. najnižja v regiji	

NEUGODEN TREND

RAZVITOST OBČINE

IZPOSTAVLJENE PRILOŽNOSTI ZA UKREPANJE

Izboljšanje prometne varnosti

Ozaveščanje o preprečevanju in zgodnjem odkrivanju raka ter pomenu sodelovanja v programih ZORA in DORA

Spodbujanje aktivnega staranja v družbi in izvajanje pomoči na domu

Cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu

Legenda: zelena puščica – ugoden trend
rdeča puščica – neugoden trend

Vir: Zdravje v občini
<https://obcine.nijz.si/>

OBČINA KRANJSKA GORA

ki se nahaja v UE Jesenice (v nadaljevanju UE), je povprečno razvita slovenska občina z indeksom razvitosti 0,98, ki se znotraj gorenjske regije (v nadaljevanju regije) skupaj z Občino Jezersko uvršča na 14. mesto med 18imi gorenjskimi občinami.

Občina Kranjska Gora se v **14 od 37 spremljanih kazalnikov**, s katerimi smo v publikaciji Zdravje v občini **2023** ocenjevali zdravje slovenskih občin, **statistično značilno razlikuje od povprečja preostale Slovenije**.

Ugodnejše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije ima občina v šestih kazalnikih, ki so:

- **prirast prebivalstva** - Kranjska Gora 34,9 ‰ (Slovenija -0,9 ‰, v UE 12,0 ‰ in v regiji 1,8 ‰); je občina z najvišjim skupnim prirastom prebivalstva v regiji in druga v Sloveniji;
- **odrasli z največ osnovnošolsko izobrazbo** - Kranjska Gora 4,8 % (Slovenija 12,7 %, v UE 13,4 % in v regiji 12,5 %); je občina z najnižjim deležem najmanj izobraženih prebivalcev v Sloveniji in se je še zniževal;
- **stopnja delovne aktivnosti** - Kranjska Gora 71,3 % (Slovenija 66,1 %, v UE 67,9 % in v regiji 69,5 %); se je zviševala;
- **telesni fitnes otrok** - Kranjska Gora 55,5 (Slovenija 43,7, v UE 42,2 in v regiji 47,9);
- **dostop do varnih kolesarskih in sprehajalnih poti** - Kranjska Gora 99,0^m % (Slovenija 97,5 %, v UE 100,0 % in v regiji 98,5);
- **odzivnost v Program Svit** - Kranjska Gora 67,1 % (Slovenija 63,4 %, v UE 61,9 % in v regiji 66,7 %).

Slabše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije kaže občina za tri opazovane kazalnike in sicer:

- **presejanost v Programu ZORA** - Kranjska Gora 62,8 % (Slovenija 71,7 %, v UE 66,5 % in v regiji 70,5 %); je občina z najnižjo presejanostjo v regiji;
- **bolniška odsotnost** - Kranjska Gora 27,4 dni (Slovenija 19,4 dni, v UE 24,5 dni in v regiji 19,0 dni); je z bolniško odsotnostjo najbolj obremenjena občina v regiji in je ta še naraščala;
- **zlomi kolka pri starejših prebivalcih** (65 let in več) - Kranjska Gora 8,6 na 1000 prebivalcev (Slovenija 6,4 na 1000 prebivalcev, v UE 7,9 na 1000 prebivalcev in v regiji 6,7 na 1000 prebivalcev); je druga občina v regiji z najvišjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi zloma kolka pri osebah starih 65 let ali več in je ta še naraščala.

Občina **odstopa od povprečja preostale Slovenije še v petih kazalnikih, katerih rezultate pa je težje interpretirati:**

- **prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni** - Kranjska Gora 3,4 na 100 prebivalcev (Slovenija 5,4 na 100 prebivalcev, v UE 6,0 na 100 prebivalcev in v regiji 5,0 na 100 prebivalcev); je občina z najnižjim deležem prejemnikov teh zdravil v Sloveniji;
- **prejemniki zdravil zaradi povišanega krvnega tlaka** - Kranjska Gora 16,1 na 100 prebivalcev (Slovenija 22,4 na 100 prebivalcev, v UE 21,9 na 100 prebivalcev in v regiji 20,7 na 100 prebivalcev); je občina z najnižjim delež prejemnikov teh zdravil v Sloveniji in se je še zniževal;

- **prejemniki zdravil proti strjevanju krvi** - Kranjska Gora 10,0 na 100 prebivalcev (Slovenija 11,9 na 100 prebivalcev, v UE 12,6 na 100 prebivalcev in v regiji 11,7 na 100 prebivalcev); je občina, skupaj z Občino Žiri, z najnižjim deležem prejemnikov teh zdravil v regiji in se je še zniževal;
- **prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj** - Kranjska Gora 9,1 na 100 prebivalcev (Slovenija 14,5 na 100 prebivalcev, v UE 13,3 na 1000 prebivalcev in v regiji 12,7 na 1000 prebivalcev); je občina z najnižjim deležem prejemnikov teh zdravil v Sloveniji in se je ta zniževal;
- **srčna kap** - Kranjska Gora 3,0 na 1000 prebivalcev (Slovenija 2,0 na 1000 prebivalcev, v UE 3,3 na 1000 prebivalcev in v regiji 2,1 na 1000 prebivalcev); je druga občina v regiji z najvišjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi srčne kapi pri osebah med 35. in 74. letom starosti in se je zviševala.

Kazalniki, po katerih občina sicer ne odstopa od povprečja preostale Slovenije, vendar so njihovi trendi v publikaciji 2023 glede na predhodne publikacije statistično značilni:

- **ugoden trend:**
 - **poškodovani v transportnih nezgodah** padajo;
 - **prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji** padajo in je v publikaciji 2023 tretja občina v regiji z najnižjim deležem prometnih nezgod, ki so jih povzročili alkoholizirani udeleženci;
 - **umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja (0-74 let)** pada;
 - **umrljivost zaradi vseh vrst raka** pada, je pa v publikaciji 2023 druga najbolj obremenjena občina v regiji z novimi primeri raka;
- **neugoden trend:**
 - **razvitost občine** pada;
 - **prekomerna prehranjenost otrok** se zvišuje in je v publikaciji 2023 druga občina v regiji z najvišjim deležem prekomerno prehranjenih osnovnošolskih otrok in mladostnikov med 6. in 15. letom starosti.

Za varovanje, ohranjanje in izboljševanje zdravja ter zmanjševanje neenakosti med prebivalci lokalne skupnosti je pomembna družbena skrb za zdravje, ki vključuje:

- **splošne ukrepe promocije zdravja**
- **in dodatno pozornost na:**
 - **presejalnih programih, predvsem Programu ZORA;**
 - **skrbi za zdravje delavcev** (in zniževanju bolniške odsotnosti);
 - **preprečevanju padcev pri starejših;**
 - **spodbujanju zdravega prehranjevanja in gibanja** ter posledično preprečevanju prekomerne prehranjenosti pri otrocih.

BOLJŠE KOT V SLOVENIJI

<p>PRIRAST PREBIVALSTVA</p> <p>34,9 %</p> <p>Najvišji v regiji</p>	<p>IZOBRAZBA ODRASLIH (25–64 let)</p> <p>4,8 % ↓</p> <p>z največ osnovnošolsko izobrazbo</p> <p>Najnižji delež v regiji</p>	<p>STOPNJA DELOVNE AKTIVNOSTI (15–64 let)</p> <p>71,3 % ↑</p>
<p>TELESNI FITNES OSNOVNOŠOLSКИH OTROK</p> <p>VIŠJA</p> <p>gibalna učinkovitost</p>	<p>DOSTOP DO VARNIH KOLESARSKIH IN SPREHAJALNIH POTI</p> <p>99,0 %</p> <p>odraslih prebivalcev</p>	<p>ODZIVNOST V PROGRAMU SVIT</p> <p>Svit</p> <p>67,1 %</p>

SLABŠE KOT V SLOVENIJI

<p>BOLNIŠKA ODSOTNOST</p> <p>27,4 ↑</p> <p>izgubljenih koledarskih dni na zaposlenega</p> <p>Najvišja v regiji</p>	<p>PRESEJANOST V PROGRAMU ZORA</p> <p>Zora</p> <p>62,8 %</p> <p>Najnižja v regiji</p>	<p>ZLOMI KOLKA PRI STAREJŠIH PREBIVALCIH (65 let in več)</p> <p>8,6 ↑</p> <p>hospitalizacij na 1.000 prebivalcev</p> <p>2. najvišja stopnja v regiji</p>
--	--	--

NEUGODEN TREND

<p>RAZVITOST OBČINE</p> <p>↓</p>	<p>STANJE PREHRANJENOSTI OSNOVNOŠOLSКИH OTROK</p> <p>↑ prekomerno prehranjenih</p> <p>2. najvišji delež v regiji</p>
--	--

IZPOSTAVLJENE PRILOŽNOSTI ZA UKREPANJE

- Skrb za zdravje delavcev (in zniževanje bolniške odsotnosti)
- Ozaveščanje o preprečevanju in zgodnjem odkrivanju raka ter o pomenu sodelovanja v presejalnih programih, predvsem v Programu ZORA
- Preprečevanje padcev pri starejših
- Spodbujanje zdravega prehranjevanja pri otrocih

OBČINA NAKLO

ki se nahaja v UE Kranj (v nadaljevanju UE), je nadpovprečno razvita slovenska občina z indeksom razvitosti 1,17, ki se znotraj gorenjske regije (v nadaljevanju regije) uvršča na šesto mesto med 18imi gorenjskimi občinami.

Občina Naklo se **v 14 od 37 spremljanih kazalnikov**, s katerimi smo v publikaciji Zdravje v občini 2023 ocenjevali zdravje slovenskih občin, **statistično značilno razlikuje od povprečja preostale Slovenije**.

Ugodnejše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije ima občina v šestih kazalnikih, ki so:

- **razvitost občine** - Naklo 1,17, Slovenija 1,00; pada;
- **odrasli z največ osnovnošolsko izobrazbo** - Naklo 11,3 % (Slovenija 12,7 %, v UE 13,5 % in v regiji 12,5 %);
- **stopnja delovne aktivnosti** - Naklo 70,0 % (Slovenija 66,1 %, v UE 70,0 % in v regiji 69,5 %); se je zviševala;
- **prekomerna prehranjenost otrok** - Naklo 24,4 % (Slovenija 28,7 %, v UE 24,4 % in v regiji 25,1 %);
- **odzivnost v Program Svít** - Naklo 67,2 % (Slovenija 63,4 %, v UE 65,3 % in v regiji 66,7 %);
- **umrljivost po stalnem bivališču** - Naklo 788 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 933 na 100.000 prebivalcev, v UE 832 na 100.000 prebivalcev in v regiji 870 na 100.000 prebivalcev).

Slabše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije kaže občina za štiri opazovane kazalnike in sicer:

- **prirast prebivalstva** - Naklo -11,3 ‰ (Slovenija -0,9 ‰, v UE -5,1 ‰ in v regiji 1,8 ‰); je občina z najnižjim prirastom prebivalstva v regiji;
- **poškodovani v transportnih nezgodah** - Naklo 1,7 na 1000 prebivalcev (Slovenija 1,1, v UE in v regiji 1,6 na 1000 prebivalcev); stopnja bolnišničnih obravnjav zaradi poškodb v transportnih nezgodah je naraščala;
- **bolniška odsotnost** - Naklo 19,8 dni (Slovenija 19,4 dni, v UE 17,9 dni in v regiji 19,0 dni); se je zviševala;
- **pomoč na domu** - Naklo 0,7 % (Slovenija 1,7 %, v UE 1,4 % in v regiji 1,5 %); je druga občina v regiji z najnižjim deležem uporabnikov pomoči na domu med osebami starimi 65 let in več.

Občina **odstopa od povprečja preostale Slovenije še v štirih kazalnikih, katerih rezultate pa je težje interpretirati:**

- **starejše prebivalstvo** (nad 80 let) - Naklo 6,2 % (Slovenija 5,5 %, v UE 5,7 % in v regiji 5,8 %); se povečuje;
- **prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni** - Naklo 4,6 na 100 prebivalcev (Slovenija 5,4 na 100 prebivalcev, v UE in v regiji obe 5,0 na 100 prebivalcev);
- **prejemniki zdravil zaradi povišanega krvnega tlaka** - Naklo 20,7 na 100 prebivalcev (Slovenija 22,4 na 100 prebivalcev, v UE 21,0 na 100 prebivalcev in v regiji 20,7 na 100 prebivalcev); njihov delež se je zniževal;

- **prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj** - Naklo 13,4 na 100 prebivalcev (Slovenija 14,5 na 100 prebivalcev, v UE 12,8 na 100 prebivalcev in v regiji 12,7 na 100 prebivalcev); občina se (skupaj z Občino Gorje) uvršča na drugo mesto v regiji med tistimi z najvišjim deležem prejemnikov teh zdravil.

Za dva kazalnika (novi primeri raka pljuč, umrljivost zaradi raka pljuč) zaradi majhnega števila primerov v opazovani populaciji vrednost opazovanega pojava ni zanesljiva.

Kazalniki, po katerih občina sicer ne odstopa od povprečja preostale Slovenije, vendar so njihovi trendi v publikaciji 2023 glede na predhodne publikacije statistično značilni:

- **ugoden trend:**
 - **prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji** padajo;
 - **bolezni, neposredno pripisljive alkoholu** (15 let in več) padajo;
 - **umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja** pada in je v publikaciji 2023 druga občina v regiji z najnižjo stopnjo umrljivosti zaradi bolezni srca in ožilja pred 75. letom starosti;
 - **umrljivost zaradi vseh vrst raka** (0-74 let) se znižuje in je v publikaciji 2023 tretja občina v regiji z najnižjo stopnjo umrljivosti zaradi vseh vrst raka;
- **neugoden trend:**
 - **zlomi kolka pri starejših prebivalcih** (65 let in več) rastejo.

Za varovanje, ohranjanje in izboljševanje zdravja ter zmanjševanje neenakosti med prebivalci lokalne skupnosti je pomembna družbena skrb za zdravje, ki vključuje:

- **splošne ukrepe promocije zdravja**
- **in dodatno pozornost na:**
 - **izboljšanju prometne varnosti** z metodami in ukrepi za zmanjšanje prometnih nezgod ter spodbujanju udeležencev v prometu k odgovornejšemu vedenju, spoštovanju predpisov in oblikovanju zavesti o pomenu prometne varnosti;
 - **skrbi za zdravje delavcev** (in zniževanju bolniške odsotnosti);
 - spodbujanju aktivnega staranja v družbi in **izvajanju pomoči na domu**;
 - **preprečevanju padcev** pri starejših.

BOLJŠE KOT V SLOVENIJI

RAZVITOST OBČINE 1,17 ↓	IZOBRAZBA ODRASLIH (25–64 let) 11,3 % z največ osnovnošolsko izobrazbo	STOPNJA DELOVNE AKTIVNOSTI (15–64 let) 70,0 % ↑
ODZIVNOST V PROGRAMU SVIT 67,2 %	STANJE PREHRANJENOSTI OSNOVNOŠOLSКИH OTROK 24,4 % prekomerno prehranjenih	UMRLJIVOST PO STALNEM BIVALIŠČU 788 smrti na 100.000 prebivalcev

SLABŠE KOT V SLOVENIJI

PRIRAST PREBIVALSTVA -11,3 % Najnižji v regiji	POŠKODOVANI V TRANSPORTNIH NEZGODAH 1,7 ↑ hospitalizacij na 1.000 prebivalcev	BOLNIŠKA ODSOTNOST 19,8 ↑ izgubljenih koledarskih dni na zaposlenega	POMOČ NA DOMU (65 let in več) 0,7 % 2. najnižja v regiji
--	--	---	---

STARANJE PREBIVALSTVA

PREBIVALCI nad 80 let

6,2 %

NEUGODEN TREND

ZLOMI KOLKA PRI STAREJŠIH PREBIVALCIH
(65 let in več)

hospitalizacij na 1.000 prebivalcev

IZPOSTAVLJENE
PRILOŽNOSTI ZA
UKREPANJE

Izboljšanje prometne varnosti

Skrb za zdravje delavcev (in zniževanje bolniške odsotnosti)

Spodbujanje aktivnega staranja v družbi in izvajanje pomoči na domu

Preprečevanje padcev pri starejših

OBČINA PREDDVOR

ki se nahaja v UE Kranj (v nadaljevanju UE), je povprečno razvita slovenska občina z indeksom razvitosti 1,02, ki se znotraj gorenjske regije (v nadaljevanju regije) uvršča na 13. mesto med 18imi gorenjskimi občinami.

Občina Preddvor se v **16 od 37 spremljanih kazalnikov**, s katerimi smo v publikaciji Zdravje v občini **2023** ocenjevali zdravje slovenskih občin, **statistično značilno razlikuje od povprečja preostale Slovenije**.

Ugodnejše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije ima občina v osmih kazalnikih, ki so:

- **prirast prebivalstva** - Preddvor 7,4 ‰ (Slovenija -0,9 ‰, v UE -5,1 ‰ in v regiji 1,8 ‰); je tretja občina v regiji z najvišjim prirastom prebivalstva;
- **odrasli z največ osnovnošolsko izobrazbo** - Preddvor 9,5 ‰ (Slovenija 12,7 ‰, v UE 13,5 ‰ in v regiji 12,5 ‰);
- **stopnja delovne aktivnosti** - Preddvor 70,2 ‰ (Slovenija 66,1 ‰, v UE 70,0 ‰ in v regiji 69,5 ‰); se je zviševala;
- **telesni fitnes otrok** - Preddvor 51,4 (Slovenija 43,7, v UE 46,4 in v regiji 47,9);
- **prekomerna prehranjenost otrok** - Preddvor 23,1 ‰ (Slovenija 28,7 ‰, v UE 24,4 ‰ in v regiji 25,1‰);
- **dostop do varnih kolesarskih in sprehajalnih poti** - Preddvor 99,3^m ‰ (Slovenija 97,5 ‰, v UE 98,1 ‰ in v regiji 98,5 ‰); je tretja občina v Sloveniji in druga v regiji z najvišjim deležem oseb, ki imajo dostop do varnih kolesarskih in sprehajalnih poti;
- **bolniška odsotnost** - Preddvor 17,7 dni (Slovenija 19,4 dni, v UE 17,9 dni in v regiji 19,0 dni); se je zviševala;
- **zlomi kolka pri starejših prebivalcih (65 let in več)** - Preddvor 3,3 na 1000 prebivalcev (Slovenija 6,4 na 1000 prebivalcev, v UE in v regiji obe 6,7 na 1000 prebivalcev); je občina z najnižjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi zloma kolka pri osebah, starih 65 let ali več, in se je zniževala.

Slabše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije kaže občina za tri opazovane kazalnike in sicer:

- **poškodovani v transportnih nezgodah** - Preddvor 2,1 na 1000 prebivalcev (Slovenija 1,1 na 1000 prebivalcev, v UE in v regiji 1,6 na 1000 prebivalcev); je druga občina v regiji z najvišjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v transportnih nezgodah in se je ta še povečevala;
- **bolezni, neposredno pripisljive alkoholu (15 let in več)** - Preddvor 3,1 na 1000 prebivalcev (Slovenija 1,7 na 1000 prebivalcev, v UE 1,8 na 1000 prebivalcev in v regiji 2,0 na 1000 prebivalcev); je tretja občina v regiji z najvišjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi bolezni neposredno pripisljivih alkoholu pri osebah, starejših od 15 let, in se je še zviševala;
- **klopni meningoencefalitis** - Preddvor 49,2 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 7,3 na 100.000 prebivalcev, v UE 15,2 na 100.000 prebivalcev in v regiji 14,8 na 100.000 prebivalcev); je občina z najvišjo stopnjo hospitalizacij zaradi klopnega meningoencefalitisa v regiji.

Občina **odstopa od povprečja preostale Slovenije še v petih kazalnikih, katerih rezultate pa je težje interpretirati:**

- **starejše prebivalstvo (nad 80 let)** - Preddvor 7,3 ‰ (Slovenija 5,5 ‰, v UE 5,7 ‰ in v regiji 5,8 ‰); je občina z najvišjim deležem starejšega prebivalstva v regiji;

- **prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni** - Preddvor 4,4 na 100 prebivalcev (Slovenija 5,4 na 100 prebivalcev, v UE in v regiji 5,0 na 100 prebivalcev); njihov delež se je zviševal;
- **prejemniki zdravil zaradi povišanega krvnega tlaka** - Preddvor 18,7 na 100 prebivalcev (Slovenija 22,4 na 100 prebivalcev, v UE 21,0 na 100 prebivalcev in v regiji 20,7 na 100 prebivalcev); je tretja občina v regiji z najnižjim delež prejemnikov teh zdravil v Sloveniji, njihov delež pa se je še zniževal;
- **prejemniki zdravil proti strjevanju krvi** - Preddvor 10,5 na 100 prebivalcev (Slovenija 11,9 na 100 prebivalcev, v UE 11,6 na 100 prebivalcev in v regiji 11,7 na 100 prebivalcev);
- **prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj** - Preddvor 10,4 na 100 prebivalcev (Slovenija 14,5 na 100 prebivalcev, v UE 12,8 na 100 prebivalcev in v regiji 12,7 na 100 prebivalcev); občina se uvršča na drugo mesto v regiji med tistimi z najnižjim deležem prejemnikov teh zdravil, njihov delež pa se je še zniževal.

Za tri kazalnike (novi primeri raka pljuč, novi primeri raka dojke, umrljivost zaradi raka pljuč) zaradi majhnega števila primerov v opazovani populaciji vrednost opazovanega pojava ni zanesljiva.

Kazalniki, po katerih občina sicer ne odstopa od povprečja preostale Slovenije, vendar so njihovi trendi v publikaciji 2023 glede na predhodne publikacije statistično značilni:

- **ugoden trend:**
 - **razvitost občine** raste;
 - **astma pri otrocih in mladostnikih (0-19 let)** pada;
 - **pomoč na domu** raste;
 - **umrljivost po stalnem bivališču** pada;
- **neugoden trend:**
 - **prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji** rastejo; je pa v publikaciji 2023 občina z najnižjim deležem prometnih nezgod, ki so jih povzročili alkoholizirani udeleženci v regiji.

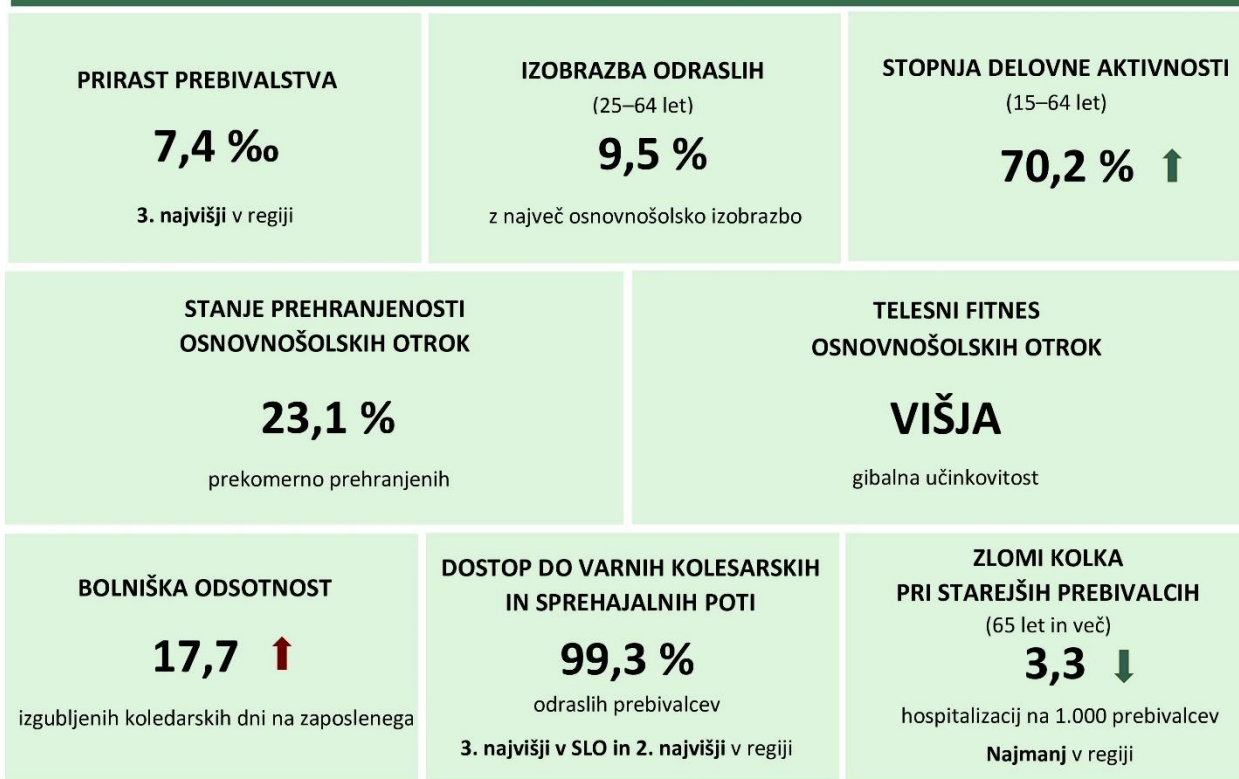
Za varovanje, ohranjanje in izboljševanje zdravja ter zmanjševanje neenakosti med prebivalci lokalne skupnosti je pomembna družbena skrb za zdravje, ki vključuje:

- **splošne ukrepe promocije zdravja**
- **in dodatno pozornost na:**
 - **zmanjševanju rabe alkohola;**
 - **cepljenju proti klopnemu meningoencefalitisu;**
 - **izboljšanju prometne varnosti** z ukrepi za zmanjšanje prometnih nezgod ter spodbujanju udeležencev v prometu k odgovornejšemu vedenju, spoštovanju predpisov in oblikovanju zavesti o pomenu prometne varnosti.

ZDRAVJE V OBČINI PREDDVOR 2023 S TRENDI

BOLJŠE KOT V SLOVENIJI

SLABŠE KOT V SLOVENIJI

STARANJE PREBIVALSTVA

PREBIVALCI nad 80 let

7,3%

Najvišji delež v regiji

NEUGODEN TREND

PROMETNE NEZGODE Z ALKOHOLIZIRANIMI
POVZROČITELJI

**IZPOSTAVLJENE
PRILIŽNOSTI
ZA UKREPANJE**

- Zmanjšanje rabe alkohola
- Cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu
- Izboljšanju prometne varnosti

Legenda: zelena puščica – ugoden trend
rdeča puščica – neugoden trend

Vir: Zdravje v občini
<https://obcine.nijz.si/>

OBČINA RADOVLJICA

ki se nahaja v UE Radovljica (v nadaljevanju UE), je povprečno razvita slovenska občina z indeksom razvitosti 1,04, ki se znotraj gorenjske regije (v nadaljevanju regije) uvršča na 12. mesto med 18imi gorenjskimi občinami.

Občina se v **15 od 37 spremljanih kazalnikov**, s katerimi smo v publikaciji Zdravje v občini **2023** ocenjevali zdravje slovenskih občin, **statistično značilno razlikuje od povprečja preostale Slovenije**.

Ugodnejše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije ima občina v devetih kazalnikih, ki so:

- **prirast prebivalstva** - Radovljica 6,5 ‰ (Slovenija -0,9 ‰, v UE 7,7 ‰ in v regiji 1,8);
- **odrasli z največ osnovnošolsko izobrazbo** - Radovljica 9,5 ‰ (Slovenija 12,7 ‰, v UE 8,5 ‰ in v regiji 12,5 ‰); njihov delež se je zniževal;
- **stopnja delovne aktivnosti** - Radovljica 68,2 ‰ (Slovenija 66,1 ‰, v UE 68,8 ‰ in v regiji 69,5 ‰); je tretja občina (skupaj z Občino Bled) v regiji z najnižjim deležem delovno aktivnega prebivalstva, ki pa se je zviševal;
- **prekomerna prehranjenost otrok** - Radovljica 24,1 ‰ (Slovenija 28,7 ‰, v UE 24,8 ‰ in v regiji 25,1%);
- **odzivnost v Program Svit** - Radovljica 67,7 ‰ (Slovenija 63,4 ‰, v UE 66,9 ‰ in v regiji 66,7 ‰); se je zviševala;
- **presejanost v Programu ZORA** - Radovljica 73,6 ‰ (Slovenija 71,7 ‰, v UE 71,5 ‰ in v regiji 70,5 ‰); je tretja občina v regiji z najvišjo presejanostjo;
- **bolniška odsotnost** - Radovljica 17,7 dni (Slovenija 19,4 dni, v UE 17,0 dni in v regiji 19,0 dni); je naraščala;
- **astma pri otrocih in mladostnikih (0-19 let)** - Radovljica 0,2 na 1000 prebivalcev (Slovenija 0,5 na 1000 prebivalcev, v UE 0,3 na 1000 prebivalcev in v regiji 0,6 na 1000 prebivalcev); je padala;
- **umrljivost po stalnem bivališču** - Radovljica 867 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 933 na 100.000 prebivalcev, v UE 910 na 100.000 prebivalcev in v regiji 870 na 100.000 prebivalcev).

Slabše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije kaže občina za en opazovani kazalnik in sicer:

- **poškodovani v transportnih nezgodah** - Radovljica 1,6 na 1000 prebivalcev (Slovenija 1,1 na 1000 prebivalcev, v UE 1,5 na 1000 prebivalcev in v regiji 1,6 na 1000 prebivalcev); stopnja bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v transportnih nezgodah je padala.

Občina **odstopa od povprečja preostale Slovenije še v petih kazalnikih, katerih rezultate pa je težje interpretirati:**

- **starejše prebivalstvo (nad 80 let)** - Radovljica 7,0 ‰ (Slovenija 5,5 ‰, v UE 6,6 ‰ in v regiji 5,8 ‰); je druga občina v regiji z najvišjim deležem starejšega prebivalstva in se je povečeval;
- **prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni** - Radovljica 4,5 na 100 prebivalcev (Slovenija 5,4 na 100 prebivalcev, v UE 4,4 na 100 prebivalcev in v regiji 5,0 na 100 prebivalcev); njihov delež se je zniževal;

- **prejemniki zdravil zaradi povišanega krvnega tlaka** - Radovljica 19,2 na 100 prebivalcev (Slovenija 22,4 na 100 prebivalcev, v UE 19,0 na 100 prebivalcev in v regiji 20,7 na 100 prebivalcev); njihov delež se je zniževal;
- **prejemniki zdravil proti strjevanju krvi** - Radovljica 11,4 na 100 prebivalcev (Slovenija 11,9 na 100 prebivalcev, v UE 11,6 na 100 prebivalcev in v regiji 11,7 na 100 prebivalcev); njihov delež se je zniževal;
- **prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj** - Radovljica 13,1 na 100 prebivalcev (Slovenija 14,5 na 100 prebivalcev, v UE 13,0 na 100 prebivalcev in v regiji 12,7 na 100 prebivalcev); njihov delež se je zniževal.

Kazalniki, po katerih občina sicer ne odstopa od povprečja preostale Slovenije, vendar so njihovi trendi v publikaciji 2023 glede na predhodne publikacije statistično značilni:

- **ugoden trend:**
 - prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji padajo;
 - umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja (0-74 let) pada;
- **neugoden trend:**
 - razvitost občine pada.

Za varovanje, ohranjanje in izboljševanje zdravja ter zmanjševanje neenakosti med prebivalci lokalne skupnosti je pomembna družbena skrb za zdravje, ki vključuje:

- **splošne ukrepe promocije zdravja**
- **in dodatno pozornost na izboljšanju prometne varnosti** z metodami z ukrepi za zmanjšanje prometnih nezgod ter spodbujanju udeležencev v prometu k odgovornejšemu vedenju, spoštovanju predpisov in oblikovanju zavesti o pomenu prometne varnosti.

BOLJŠE KOT V SLOVENIJI

<p>PRIRAST PREBIVALSTVA</p> <p>6,5 %</p>	<p>IZOBRAZBA ODRASLIH (25–64 let)</p> <p>9,5 % ↓</p> <p>z največ osnovnošolsko izobrazbo</p>	<p>STOPNJA DELOVNE AKTIVNOSTI (15–64 let)</p> <p>68,2 % ↑</p> <p>3. najnižja v regiji</p>
<p>STANJE PREHRANJENOSTI OSNOVNOŠOLSКИH OTROK</p> <p>24,1 %</p> <p>prekomerno prehranjenih</p>	<p>ASTMA PRI OTROCIH IN MLADOSTNIKI (0–19 let)</p> <p>0,2 ↓</p> <p>hospitalizacij na 1.000 prebivalcev</p>	<p>BOLNIŠKA ODSOTNOST</p> <p>17,7 ↑</p> <p>izgubljenih koledarskih dni na zaposlenega</p>
<p>ODZIVNOST V PROGRAMU SVIT</p> <p>67,7 % ↑</p>	<p>PRESEJANOST V PROGRAMU ZORA</p> <p>73,6 %</p> <p>3. najvišja v regiji</p>	<p>UMRLJIVOST PO STALNEM BIVALIŠČU</p> <p>867</p> <p>smrti na 100.000 prebivalcev</p>

SLABŠE KOT V SLOVENIJI

POŠKODOVANI V TRANSPORTNIH NEZGODAH

1,6 ↓

hospitalizacij na 1.000 prebivalcev

STARANJE PREBIVALSTVA

PREBIVALCI nad 80 let

7,0 %

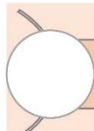
2. najvišji delež v regiji

NEUGODEN TREND

RAZVITOST OBČINE

**IZPOSTAVLJENE
PRILOŽNOSTI ZA
UKREPANJE**

Izboljšanje prometne varnosti

Legenda: zelena puščica – ugoden trend
rdeča puščica – neugoden trend

Vir: Zdravje v občini
<https://obcine.nijz.si/>

OBČINA ŠENČUR

ki se nahaja v UE Kranj (v nadaljevanju UE), je nadpovprečno razvita slovenska občina z indeksom razvitosti 1,23, ki se znotraj gorenjske regije (v nadaljevanju regije) skupaj z Žirmi uvršča na 2. mesto med 18imi gorenjskimi občinami.

Občina Šenčur se v **12 od 37 spremljanih kazalnikov**, s katerimi smo v publikaciji Zdravje v občini **2023** ocenjevali zdravje slovenskih občin, **statistično značilno razlikuje od povprečja preostale Slovenije**.

Ugodnejše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije ima občina v devetih kazalnikih, ki so:

- **razvitost občine** - Šenčur 1,23, Slovenija 1,00; je na drugem mestu (skupaj z občino Žiri) v regiji, a je padala;
- **prirast prebivalstva** - Šenčur 6,6 ‰ (Slovenija -0,9 ‰, v UE -5,1 ‰ in v regiji 1,8‰);
- **stopnja delovne aktivnosti** - Šenčur 70,9 % (Slovenija 66,1 %, v UE 70,0 % in v regiji 69,5 %); se je zviševala;
- **prekomerna prehranjenost otrok** - Šenčur 20,5 % (Slovenija 28,7 %, v UE 24,4 % in v regiji 25,1 %); je tretja občina v regiji z najnižjim deležem prekomerno prehranjenih otrok med 6. in 15. letom starosti;
- **odzivnost v Program Svit** - Šenčur 73,4 % (Slovenija 63,4 %, v UE 65,3 % in v regiji 66,7 %); se je zviševala;
- **presejanost v Programu DORA** - Šenčur 81,3 % (Slovenija 78,0 %, v UE 77,4 % in v regiji 77,9);
- **bolniška odsotnost** - Šenčur 15,3 dni (Slovenija 19,4 dni, v UE 17,9 dni in v regiji 19,0 dni); je druga z bolniško odsotnostjo najmanj obremenjena občina v regiji, a je naraščala;
- **umrljivost po stalnem bivališču** - Šenčur 770 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 933 na 100.000 prebivalcev, v UE 832 na 100.000 prebivalcev in v regiji 870 na 100.000 prebivalcev); je tretja občina v regiji z najnižjo stopnjo splošne umrljivosti;
- **umrljivost zaradi raka pljuč (0-74 let)** - Šenčur 13 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 38 na 100.000 prebivalcev, v UE 37 na 100.000 prebivalcev in v regiji 38 na 100.000 prebivalcev); je druga občina v regiji z najnižjo stopnjo umrljivosti zaradi pljučnega raka pred 75. letom starosti in je padala.

Slabše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije kaže občina za en opazovan kazalnika in sicer:

- **poškodovani v transportnih nezgodah** - Šenčur 2,0 na 1000 prebivalcev (Slovenija 1,1 na 1000 prebivalcev, v UE in v regiji obe 1,6 na 1000 prebivalcev); je tretja občina (skupaj z Občino Žirovnica) v regiji z najvišjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v transportnih nezgodah.

Občina **odstopa od povprečja preostale Slovenije še v dveh kazalnikih, katerih rezultate pa je težje interpretirati:**

- **srčna kap (35-74 let)** - Šenčur 1,3 na 1000 prebivalcev (Slovenija 2,0 na 1000 prebivalcev, v UE 1,6 na 1000 prebivalcev in v regiji 2,1 na 1000 prebivalcev);
- **prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj** - Šenčur 12,4 na 100 prebivalcev (Slovenija 14,5 na 100 prebivalcev, v UE 12,8 na 100 prebivalcev in v regiji 12,7 na 100 prebivalcev); njihov delež se je zniževal.

Kazalniki, po katerih občina sicer ne odstopa od povprečja preostale Slovenije, vendar so njihovi trendi v publikaciji 2023 glede na predhodne publikacije statistično značilni:

- **ugoden trend:**
 - prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji padajo;
 - astma pri otrocih in mladostnikih (0-19 let) pada;
 - umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja (0-74 let) pada;
- **neugoden trend:**
 - presejanost v Programu ZORA pada.

Za varovanje, ohranjanje in izboljševanje zdravja ter zmanjševanje neenakosti med prebivalci lokalne skupnosti je pomembna družbena skrb za zdravje, ki vključuje:

- splošne ukrepe promocije zdravja
- in dodatno pozornost na:
 - izboljšanju prometne varnosti z metodami in ukrepi za zmanjšanje prometnih nezgod ter spodbujanju udeležencev v prometu k odgovornejšemu vedenju, spoštovanju predpisov in oblikovanju zavesti o pomenu prometne varnosti;
 - ozaveščanju o preprečevanju in zgodnjem odkrivanju raka ter pomenu sodelovanja v **presejalnih programih**, predvsem v Programu ZORA.

ZDRAVJE V OBČINI ŠENČUR 2023 S TRENDI

BOLJŠE KOT V SLOVENIJI

<p>RAZVITOST OBČINE</p> <p>1,23 ↓</p> <p>2. najvišja v regiji</p>	<p>PRIRAST PREBIVALSTVA</p> <p>6,6 %</p>	<p>STOPNJA DELOVNE AKTIVNOSTI (15–64 let)</p> <p>70,9 % ↑</p>
<p>ODZIVNOST V PROGRAMU SVIT</p> <p>Svit</p> <p>73,4 % ↑</p>	<p>PRESEJANOST V PROGRAMU DORA</p> <p>DORA</p> <p>81,3 %</p>	<p>BOLNIŠKA ODSOTNOST</p> <p>15,3 ↑</p> <p>izgubljenih koledarskih dni na zaposlenega</p> <p>2. najnižja v regiji</p>
<p>STANJE PREHRANJENOSTI OSNOVNOŠOLSКИH OTROK</p> <p>20,5 %</p> <p>prekomerno prehranjenih</p> <p>3. najnižji delež v regiji</p>	<p>UMRLJIVOST PO STALNEM BIVALIŠČU</p> <p>770</p> <p>smrti na 100.000 prebivalcev</p> <p>3. najnižja v regiji</p>	<p>UMRLJIVOST ZARADI RAKA PLJUČ (0–74 let)</p> <p>13 ↓</p> <p>smrti na 100.000 prebivalcev</p> <p>2. najnižja v regiji</p>

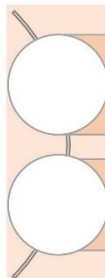
SLABŠE KOT V SLOVENIJI

<p>POŠKODOVANI V TRANSPORTNIH NEZGODAH</p> <p>2,0</p> <p>hospitalizacij na 1.000 prebivalcev</p> <p>3. najvišja stopnja v regiji</p>
--

NEUGODEN TREND

<p>PRESEJANOST V PROGRAMU ZORA</p> <p>Zora</p> <p>↓</p>
--

IZPOSTAVLJENE PRILOŽNOSTI ZA UKREPANJE

Izboljšanje prometne varnosti

Ozaveščanje o preprečevanju in zgodnjem odkrivanju raka ter udeležba v programu ZORA

OBČINA ŠKOFJA LOKA

ki se nahaja v UE Škofja Loka (v nadaljevanju UE), je nadpovprečno razvita slovenska občina z indeksom razvitosti 1,20, ki se znotraj gorenjske regije (v nadaljevanju regije) uvršča na 4. mesto med 18imi gorenjskimi občinami.

Občina Škofja Loka se v **21 od 37 spremljanih kazalnikov**, s katerimi smo v publikaciji Zdravje v občini 2023 ocenjevali zdravje slovenskih občin, **statistično značilno razlikuje od povprečja preostale Slovenije**.

Ugodnejše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije ima občina v 12 kazalnikih, ki so:

- **razvitost občine** - Škofja Loka 1,20, Slovenija 1,00;
- **prirast prebivalstva** - Škofja Loka 7,1 ‰ (Slovenija -0,9 ‰, v UE 3,7 ‰ in v regiji 1,8 ‰); se je povečeval;
- **odrasli z največ osnovnošolsko izobrazbo** - Škofja Loka 11,7 ‰ (Slovenija 12,7 ‰, v UE 12,1 ‰ in v regiji 12,5 ‰); njihov delež je padal;
- **stopnja delovne aktivnosti** - Škofja Loka 70,1 ‰ (Slovenija 66,1 ‰, v UE 70,8 ‰ in v regiji 69,5 ‰); se je zviševala;
- **telesni fitnes otrok** - Škofja Loka 52,3 (Slovenija 43,7, v UE 54,5 in v regiji 47,9);
- **prekomerna prehranjenost otrok** - Škofja Loka 22,7 ‰ (Slovenija 28,7 ‰, v UE 21,7 ‰ in v regiji 25,1 ‰);
- **dostop do varnih kolesarskih in sprehajalnih poti** - Škofja Loka 98,9^m ‰ (Slovenija 97,5 ‰, v UE 98,3 ‰ in v regiji 98,5 ‰);
- **odzivnost v Program Svit** - Škofja Loka 73,7 ‰ (Slovenija 63,4 ‰, v UE 74,3 ‰ in v regiji 66,7 ‰); je tretja občina v regiji z najvišjo odzivnostjo;
- **presejanost v Programu ZORA** - Škofja Loka 74,0 ‰ (Slovenija 71,7 ‰, v UE 73,8 ‰ in v regiji 70,5 ‰); občino uvršča na drugo mesto v regiji med tistimi z najvišjo presejanostjo, a je ta padala;
- **presejanost v Programu DORA** - Škofja Loka 79,9 ‰ (Slovenija 78,0 ‰, v UE 81,4 ‰ in v regiji 77,9 ‰);
- **bolniška odsotnost** - Škofja Loka 18,2 dni (Slovenija 19,4 dni, v UE 18,2 dni in v regiji 19,0 dni); je rasla;
- **umrljivost po stalnem bivališču** - Škofja Loka 817 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 933 na 100.000 prebivalcev, v UE 818 na 100.000 prebivalcev in v regiji 870 na 100.000 prebivalcev); je padala.

Slabše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije kaže občina za štiri opazovane kazalnike in sicer:

- **poškodovani v transportnih nezgodah** - Škofja Loka 1,5 na 1000 prebivalcev (Slovenija 1,1 na 1000 prebivalcev, v UE in v regiji obe 1,6 na 1000 prebivalcev); stopnja bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v transportnih nezgodah je padala;
- **bolezni, neposredno pripisljive alkoholu (15 let in več)** - Škofja Loka 2,3 na 1000 prebivalcev 15 let in več (Slovenija 1,7 na 1000 prebivalcev 15 let in več, v UE 2,2 na 1000 prebivalcev in v regiji 2,0 na 1000 prebivalcev);
- **pomoč na domu** - Škofja Loka 1,0 ‰ (Slovenija 1,7 ‰, v UE 1,3 ‰ in v regiji 1,5 ‰); je tretja občina v regiji z najnižjim deležem uporabnikov pomoči na domu med osebami starimi 65 let in več;

- **klopni meningoencefalitis** - Škofja Loka 20,2 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 7,3 na 100.000 prebivalcev, v UE 23,9 na 100.000 prebivalcev in v regiji 14,8 na 100.000 prebivalcev); stopnja se je zniževala.

Občina odstopa od povprečja preostale Slovenije še v petih kazalnikih, katerih rezultate pa je težje interpretirati:

- **prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni** - Škofja Loka 4,7 na 100 prebivalcev (Slovenija 5,4 na 100 prebivalcev, v UE 4,6 na 100 prebivalcev in v regiji 5,0 na 100 prebivalcev); njihov delež se je zviševal;
- **prejemniki zdravil zaradi povišanega krvnega tlaka** - Škofja Loka 20,4 na 100 prebivalcev (Slovenija 22,4 na 100 prebivalcev, v UE 20,4 na 100 prebivalcev in v regiji 20,7 na 100 prebivalcev); njihov delež se je zniževal;
- **prejemniki zdravil proti strjevanju krvi** - Škofja Loka 11,1 na 100 prebivalcev (Slovenija 11,9 na 100 prebivalcev, v UE 10,9 na 100 prebivalcev in v regiji 11,7 na 100 prebivalcev); njihov delež se je zviševal;
- **prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj** - Škofja Loka 11,7 na 100 prebivalcev (Slovenija 14,5 na 100 prebivalcev, v UE 11,5 na 100 prebivalcev in v regiji 12,7 na 100 prebivalcev), njihov delež se je zniževal;
- **možganska kap** - Škofja Loka 1,9 na 1000 prebivalcev (Slovenija 2,4 na 1000 prebivalcev, v UE 2,0 na 1000 prebivalcev in v regiji 2,2 na 1000 prebivalcev); je tretja občina (skupaj z Občino Jezersko in MO Kranj) v regiji z najnižjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi možganske kapi pri osebah med 35. in 84. letom starosti in se je zniževala.

Kazalniki, po katerih občina sicer ne odstopa od povprečja preostale Slovenije, vendar so njihovi trendi v publikaciji 2023 glede na predhodne publikacije statistično značilni:

- **ugoden trend:**
 - **astma pri otrocih in mladostnikih** pada in je v publikaciji 2023 občina (skupaj z občinami Bohinjska Gora, Gorenja vas - Poljane in Železniki) z najvišjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi astme pri otrocih in mladostnikih, mlajših od 20 let v regiji;
 - **zlomi kolka pri starejših prebivalcih** (65 let in več) padajo;
 - **umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja** (0-74 let) pada;
 - **umrljivost zaradi samomora** pada;
- **neugoden trend:**
 - **prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji** rastejo;
 - **umrljivost zaradi raka pljuč** (0-74 let) raste in so v publikaciji 2023 tretja najbolj obremenjena občina v regiji.

Za varovanje, ohranjanje in izboljševanje zdravja ter zmanjševanje neenakosti med prebivalci lokalne skupnosti je pomembna družbena skrb za zdravje, ki vključuje:

- **splošne ukrepe promocije zdravja**
- **in dodatno pozornost na:**
 - **zmanjševanju rabe alkohola;**
 - **izboljšanju prometne varnosti z metodami z ukrepi za zmanjšanje prometnih nezgod** ter spodbujanju udeležencev v prometu k odgovornejšemu vedenju, spoštovanju predpisov in oblikovanju zavesti o pomenu prometne varnosti;
 - spodbujanju aktivnega staranja v družbi in **izvajanju pomoči na domu;**
 - **cepljenju proti klopnemu meningoencefalitisu;**
 - **omejevanju rabe tobaknih in povezanih izdelkov ter spodbujanju nekajenja** z ustvarjanjem okolij, ki spodbujajo zdrave izbire.

BOLJŠE KOT V SLOVENIJI

RAZVITOST OBČINE 1,20	PRIRAST PREBIVALSTVA 7,1 % ↑	IZOBRAZBA ODRASLIH (25–64 let) 11,7 % ↓ <small>z največ osnovnošolsko izobrazbo</small>	STOPNJA DELOVNE AKTIVNOSTI (15–64 let) 70,1 % ↑
STANJE PREHRANJENOSTI OSNOVNOŠOLSКИH OTROK 22,7 % <small>prekomerno prehranjenih</small>	TELESNI FITNES OSNOVNOŠOLSКИH OTROK VIŠJA <small>gibalna učinkovitost</small>	DOSTOP DO VARNIH KOLESARSKIH IN SPREHAJALNIH POTOI 98,9 % <small>odraslih prebivalcev</small>	BOLNIŠKA ODSOTNOST 18,2 ↑ <small>izgubljenih koledarskih dni na zaposlenega</small>
ODZIVNOST V PROGRAMU SVIT 73,7 % <small>3. najvišja v regiji</small>	PRESEJANOST V PROGRAMU ZORA 74,0 % ↓ <small>2. najvišja v regiji</small>	PRESEJANOST V PROGRAMU DORA 79,9 %	UMRLJIVOST PO STALNEM BIVALIŠČU 817 ↓ <small>smrti na 100.000 prebivalcev</small>

SLABŠE KOT V SLOVENIJI

POŠKODOVANI V TRANSPORTNIH NEZGODAH 1,5 ↓ <small>hospitalizacij na 1.000 prebivalcev</small>	BOLEZNI NEPOSREDNO PRIPISLJIVE ALKOHOLU (15 let in več) 2,3 <small>hospitalizacij na 1.000 prebivalcev</small>	POMOČ NA DOMU (65 let in več) 1,0 % <small>3. najnižja v regiji</small>	KLOPNI MENINGOENCEFALITIS 20,2 ↓ <small>hospitalizacij na 100.000 prebivalcev</small>
--	---	--	---

NEUGODEN TREND

PROMETNE NEZGODE Z ALKOHOLIZIRANIMI POVZROČITELJI ↑	NOVI PRIMERI RAKA PLJUČ ↑	UMRLJIVOST ZARADI PLJUČNEGA RAKA (0-74 let) ↑
--	--	---

IZPOSTAVLJENE PRILUŽNOSTI ZA UKREPANJE

- Zmanjšanje rabe alkohola
- Izboljšanje prometne varnosti
- Pomoč na domu
- Cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu
- Zmanjšanje rabe tobačnih in povezanih izdelkov ter spodbujanje nekajenja

Legenda: zelena puščica – ugoden trend
rdeča puščica – neugoden trend

Vir: Zdravje v občini
<https://obcine.nijz.si/>

OBČINA TRŽIČ

je povprečno razvita slovenska občina z indeksom razvitosti 0,96, ki se znotraj gorenjske regije (v nadaljevanju regije) uvršča na 16. mesto med 18imi gorenjskimi občinami.

Občina Tržič se **v 12 od 37 spremljanih kazalnikov**, s katerimi smo v publikaciji Zdravje v občini 2023 ocenjevali zdravje slovenskih občin, **statistično značilno razlikuje od povprečja preostale Slovenije**.

Ugodnejše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije ima občina v enem kazalniku, ki je:

- **stopnja delovne aktivnosti** - Tržič 69,0 % (Slovenija 66,1 %, v regiji 69,5 %); se je zviševala;

Slabše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije kaže občina za sedem opazovanih kazalnikov in sicer:

- **prirast prebivalstva** - Tržič -3,4 ‰ (Slovenija -0,9 ‰, v regiji 1,8 ‰);
- **odrasli z največ osnovnošolsko izobrazbo** - Tržič 15,8 % (Slovenija 12,7 %, v regiji 12,5 %); je druga občina v regiji z najvišjim deležem najmanj izobraženih prebivalcev, a se je ta zniževal;
- **poškodovani v transportnih nezgodah** - Tržič 1,5 na 1000 prebivalcev (Slovenija 1,1 na 1000 prebivalcev, v regiji 1,6 na 1000 prebivalcev); stopnja bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v transportnih nezgodah je naraščala;
- **presejanost v Programu DORA** - Tržič 75,4 % (Slovenija 78,0 %, v regiji 77,9 %); je druga občina v regiji z najnižjo presejanostjo;
- **bolniška odsotnost** - Tržič 20,8 dni (Slovenija 19,4 dni, v regiji 19,0 dni); je tretja z bolniško odsotnostjo najbolj obremenjena občina v regiji, ki je še rasla;
- **bolezni, neposredno pripisljive alkoholu (15 let in več)** - Tržič 2,1 na 1000 prebivalcev (Slovenija 1,7 na 1000 prebivalcev, v regiji 2,0 na 1000 prebivalcev);
- **klopni meningoencefalitis** - Tržič 14,8 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 7,3 na 100.000 prebivalcev, v regiji 14,8 na 100.000 prebivalcev); stopnja se je zniževala.

Občina **odstopa od povprečja preostale Slovenije še v štirih kazalnikih, katerih rezultate pa je težje interpretirati**:

- **starejše prebivalstvo (nad 80 let)** - Tržič 6,1 % (Slovenija 5,5 %, v regiji 5,8 %); delež se je zviševal;
- **prejemniki zdravil zaradi povišanega krvnega tlaka** - Tržič 21,5 na 100 prebivalcev (Slovenija 22,4 na 100 prebivalcev, v regiji 20,7 na 100 prebivalcev); delež se je zniževal;
- **prejemniki zdravil proti strjevanju krvi** - Tržič 12,8 na 100 prebivalcev (Slovenija 11,9 na 100 prebivalcev, v regiji 11,7 na 100 prebivalcev); je druga občina v regiji z najvišjim deležem prejemnikov teh zdravil;
- **prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj** - Tržič 12,9 na 100 prebivalcev (Slovenija 14,5 na 100 prebivalcev, v regiji 12,7 na 100 prebivalcev); delež se je zniževal.

Kazalniki, po katerih občina sicer ne odstopa od povprečja preostale Slovenije, vendar so njihovi trendi v publikaciji 2023 glede na predhodne publikacije statistično značilni:

- **ugoden trend:**
 - **presejanost v Programu ZORA** raste;
 - **astma pri otrocih in mladostnikih** pada;
 - **novi primeri raka pljuč** padajo;
 - **zlomi kolka pri starejših prebivalcih** (65 let in več) padajo in je v publikaciji 2023 tretja občina v regiji z najnižjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi zloma kolka pri osebah starih 65 let;
 - **umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja** (0-74 let) (pada).

Za varovanje, ohranjanje in izboljševanje zdravja ter zmanjševanje neenakosti med prebivalci lokalne skupnosti je pomembna družbena skrb za zdravje, ki vključuje:

- **splošne ukrepe promocije zdravja**
- **in dodatno pozornost na:**
 - **zmanjševanju rabe alkohola;**
 - **ozaveščanju o preprečevanju in zgodnjem odkrivanju raka** ter pomenu sodelovanja v presejalnem v Programu DORA;
 - **izboljšanju prometne varnosti z metodami z ukrepi za zmanjšanje prometnih nezgod** ter spodbujanju udeležencev v prometu k odgovornejšemu vedenju, spoštovanju predpisov in oblikovanju zavesti o pomenu prometne varnosti;
 - **skrbi za zdravje delavcev** (in zniževanju bolniške odsotnosti);
 - **cepljenju proti klopnemu meningoencefalitisu.**

BOLIŠE KOT V SLOVENIJI

STOPNJA DELOVNE AKTIVNOSTI (15–64 let)

69,0 % ↑

SLABŠE KOT V SLOVENIJI

PRIRAST PREBIVALSTVA

-3,4 ‰

IZOBRAZBA ODRASLIH (25–64 let)

15,8 % ↓

z največ osnovnošolsko izobrazbo

2. najnižji delež v regiji

BOLNIŠKA ODSOTNOST

20,8 ↑

izgubljenih koledarskih dni na zaposlenega

3. najvišja v regiji

KLOPNI
MENINGOENCEFALITIS

14,8 ↓

hospitalizacij na 100.000 prebivalcev

PRESEJANOST V PROGRAMU
DORA

75,4 %

2. najnižja v regiji

POŠKODOVANI V TRANSPORTNIH NEZGODAH

1,5 ↑

hospitalizacij na 1.000 prebivalcev

BOLEZNI NEPOSREDNO PRIPISLJIVE ALKOHOLU

(15 let in več)

2,1

hospitalizacij na 1.000 prebivalcev

STARANJE PREBIVALSTVA

PREBIVALCI nad 80 let

6,1 %

IZPOSTAVLJENE PRILOŽNOSTI ZA UKREPANJE

- Zmanjšanje rabe alkohola
- Ozaveščanje o preprečevanju in zgodnjem odkrivanju raka ter pomenu sodelovanja v presejalnih programih, predvsem v Programu DORA
- Izboljšanje prometne varnosti
- Skrb za zdravje delavcev (in zniževanje bolniške odsotnosti)
- Cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu

OBČINA ŽELEZNIKI

ki se nahaja v UE Škofja Loka (v nadaljevanju UE), je nadpovprečno razvita slovenska občina z indeksom razvitosti 1,18, ki se po razvitosti znotraj gorenjske regije (v nadaljevanju regije) uvršča na peto mesto med 18imi gorenjskimi občinami.

Občina Železniki se v 16 od 37 spremljanih kazalnikov, s katerimi smo v publikaciji Zdravje v občini 2023 ocenjevali zdravje slovenskih občin, statistično značilno razlikuje od povprečja preostale Slovenije.

Ugodnejše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije ima občina v sedmih kazalnikih, ki so:

- **razvitost občine** - Železniki 1,18, Slovenija 1,00;
- **stopnja delovne aktivnosti** - Železniki 71,9 % (Slovenija 66,1 %, v UE 70,8 % in v regiji 69,5 %); so tretja občina v regiji z najvišjim deležem delovno aktivnega prebivalstva, starega med 15 in 64 let, in se je še zviševal;
- **prekomerna prehranjenost otrok** - Železniki 20,8 % (Slovenija 28,7 %, v UE 21,7 % in v regiji 25,1 %);
- **sodelovanje pri odločitvah skupnosti** - Železniki 58,7^m % (Slovenija 50,8 %, v UE 56,6 % in v regiji 52,2 %); so občina z najvišjim deležem občanov v regiji, ki lahko sodelujejo pri odločitvah skupnosti pri spreminjanju stvari na bolje v svojem kraju;
- **odzivnost v Program Svit** - Železniki 74,9 % (Slovenija 63,4 %, v UE 74,3 % in v regiji 66,7 %); so druga občina v regiji z najvišjo odzivnostjo;
- **presejanost v Programu ZORA** - Železniki 74,5 % (Slovenija 71,7 %, v UE 73,8 % in v regiji 70,5 %), so občina z najvišjo presejanostjo v regiji; a se je ta znižala;
- **presejanost v Programu DORA** - Železniki 83,6 % (Slovenija 78,0 %, v UE 81,4 % in v regiji 77,9 %); so druga občina v regiji z najvišjo presejanostjo.

Slabše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije kaže občina za šest opazovanih kazalnikov in sicer:

- **prirast prebivalstva** - Železniki -3,7 ‰ (Slovenija -0,9 ‰, v UE 3,7 ‰ in v regiji 1,8 ‰); so tretja občina v regiji z najnižjim prirastom prebivalstva;
- **odrasli z največ osnovnošolsko izobrazbo** - Železniki 14,2 % (Slovenija 12,7 %, v UE 12,1 % in v regiji 12,5 %); so tretja občina (skupaj z MO Kranj) v regiji z najvišjim deležem najmanj izobraženih prebivalcev, a se je ta znižal;
- **poškodovani v transportnih nezgodah** - Železniki 2,2 na 1000 prebivalcev (Slovenija 1,1 na 1000 prebivalcev, v UE in v regiji 1,6 na 1000 prebivalcev); so občina (skupaj z Občino Kobilje) z najvišjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v transportnih nezgodah v Sloveniji;
- **bolniška odsotnost** - Železniki 19,8 dni (Slovenija 19,4 dni, v UE 18,2 dni in v regiji 19,0 dni); je rasla;
- **bolezni, neposredno pripisljive alkoholu (15 let in več)** - Železniki 2,3 na 1000 prebivalcev 15 let in več (Slovenija 1,7 na 1000 prebivalcev 15 let in več, v UE 2,2 na 1000 prebivalcev in v regiji 2,0 na 1000 prebivalcev);
- **klopni meningoencefalitis** - Železniki 20,8 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 7,3 na 100.000 prebivalcev, v UE 23,9 na 100.000 prebivalcev in v regiji 14,8 na 100.000 prebivalcev).

Občina **odstopa od povprečja preostale Slovenije še v treh kazalnikih, katerih rezultat pa je težje interpretirati:**

- **prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni** - Železniki 4,6 na 100 prebivalcev (Slovenija 5,4 na 100 prebivalcev, v UE 4,6 na 100 prebivalcev in v regiji 5,0 na 100 prebivalcev); njihov delež se povečuje;
- **prejemniki zdravil zaradi povišanega krvnega tlaka** - Železniki 20,5 na 100 prebivalcev (Slovenija 22,4 na 100 prebivalcev, v UE 20,4 na 100 prebivalcev in v regiji 20,7 na 100 prebivalcev), njihov delež se znižuje;
- **prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj** - Železniki 11,3 na 100 prebivalcev (Slovenija 14,5 na 100 prebivalcev, v UE 11,5 na 100 prebivalcev in v regiji 12,7 na 100 prebivalcev); njihov delež se znižuje.

Za kazalnik umrljivost zaradi raka pljuč zaradi majhnega števila primerov v opazovani populaciji vrednost opazovanega pojava ni zanesljiva.

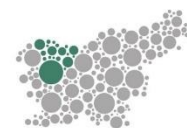
Kazalniki, po katerih občina sicer ne odstopa od povprečja preostale Slovenije, vendar so njihovi trendi v publikaciji 2023 glede na predhodne publikacije statistično značilni:

- **ugoden trend:**
 - **pomoč na domu** raste;
- **neugoden trend:**
 - **prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji** rastejo;
 - **zlomi kolka pri starejših prebivalcih (65 let in več)** rastejo;
 - **umrljivost po stalnem bivališču** raste;
 - **umrljivost zaradi vseh vrst raka** raste in so v publikaciji 2023 občina z najvišjo stopnjo umrljivosti zaradi vseh vrst raka v regiji.

Za varovanje, ohranjanje in izboljševanje zdravja ter zmanjševanje neenakosti med prebivalci lokalne skupnosti je pomembna družbena skrb za zdravje, ki vključuje:

- **splošne ukrepe promocije zdravja**
- **in dodatno pozornost na:**
 - **zmanjševanju rabe alkohola;**
 - **izboljšanju prometne varnosti** z metodami in ukrepi za zmanjšanje prometnih nezgod ter spodbujanju udeležencev v prometu k odgovornejšemu vedenju, spoštovanju predpisov in oblikovanju zavesti o pomenu prometne varnosti;
 - **skrbi za zdravje delavcev** (in zniževanju bolniške odsotnosti);
 - ozaveščanju o preprečevanju in zgodnjem odkrivanju raka;
 - preprečevanje padcev pri starejših;
 - **cepljenju proti klopnemu meningoencefalitisu.**

ZDRAVJE V OBČINI ŽELEZNIKI 2023 S TRENDI

BOLJŠE KOT V SLOVENIJI

RAZVITOST OBČINE 1,18		STOPNJA DELOVNE AKTIVNOSTI (15–64 let) 71,9 % ↑ 3. najvišja v regiji	
ODZIVNOST V PROGRAMU SVIT 74,9 % 2. najvišja v regiji	PRESEJANOST V PROGRAMU ZORA 74,5 % ↓ Najvišja v regiji	PRESEJANOST V PROGRAMU DORA 83,6 % 2. najvišja v regiji	
STANJE PREHRANJENOSTI OSNOVNOŠOLSКИH OTROK 20,8 % prekomerno prehranjenih		SODELOVANJE PRI ODLOČITVAH SKUPNOSTI 58,7 % odraslih prebivalcev Najvišje v regiji	

SLABŠE KOT V SLOVENIJI

PRIRAST PREBIVALSTVA -3,7 ‰ 3. najnižji v regiji	IZOBRAZBA ODRASLIH (25–64 let) 14,2 % ↓ z največ osnovnošolsko izobrazbo 3. najvišji delež v regiji	BOLNIŠKA ODSOTNOST 19,8 ↑ izgubljenih koledarskih dni na zaposlenega
POŠKODOVANI V TRANSPORTNIH NEZGODAH 2,2 hospitalizacij na 1.000 prebivalcev Največ v Sloveniji	BOLEZNI NEPOSREDNO PRIPISLJIVE ALKOHOLU (15 let in več) 2,3 hospitalizacij na 1.000 prebivalcev	KLOPNI MENINGOENCEFALITIS 20,8 hospitalizacij na 100.000 prebivalcev

NEUGODEN TREND

PROMETNE NEZGODE Z ALKOHOLIZIRANIMI POVZROČITELJI ↑	ZLOMI KOLKA PRI STAREJŠIH PREBIVALCIH (65 let in več) ↑
UMRLJIVOST PO STALNEM BIVALIŠČU ↑	UMRLJIVOST ZARADI VSEH VRST RAKA ↑ Najvišja v regiji

IZPOSTAVLJENE PRILOŽNOSTI ZA UKREPANJE

- Zmanjšanje rabe alkohola
- Izboljšanje prometne varnosti
- Skrb za zdravje delavcev (in zniževanje bolniške odsotnosti)
- Cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu
- Ozaveščanje o preprečevanju in zgodnjem odkrivanju raka
- Preprečevanje padcev pri starejših

Legenda: zelena puščica – ugoden trend
rdeča puščica – neugoden trend

Vir: Zdravje v občini
<https://obcine.nijz.si/>

OBČINA ŽIRI

ki se nahaja v UE Škofja Loka (v nadaljevanju UE), je nadpovprečno razvita slovenska občina z indeksom razvitosti 1,23, ki se znotraj gorenjske regije (v nadaljevanju regije) skupaj z Občino Šenčur uvršča na drugo mesto med 18imi gorenjskimi občinami.

Občina Žiri se v **19 od 37 spremljanih kazalnikov**, s katerimi smo v publikaciji Zdravje v občini **2023** ocenjevali zdravje slovenskih občin, **statistično značilno razlikuje od povprečja preostale Slovenije**.

Ugodnejše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije ima občina v desetih kazalnikih, ki so:

- **razvitost občine** - Žiri 1,23, Slovenija 1,00, ki jo znotraj regije uvršča na drugo mesto (skupaj z občino Šenčur);
- **prirast prebivalstva** - Žiri 3,2 ‰ (Slovenija -0,9 ‰, v UE 3,7 ‰ in v regiji 1,8 ‰);
- **odrasli z največ osnovnošolsko izobrazbo** - Žiri 10,8 % (Slovenija 12,7 %, v UE 12,1 % in v regiji 12,5 %); delež se je znižal;
- **stopnja delovne aktivnosti** - Žiri 72,2 % (Slovenija 66,1 %, v UE 70,8 % in v regiji 69,5 %); so občina z najvišjim deležem delovno aktivnega prebivalstva med 15. in 64. letom starosti v regiji in se je ta še zviševal;
- **telesni fitnes otrok** - Žiri 75,9 (Slovenija 43,7, v UE 54,5 in v regiji 47,9); delež otrok v občini Žiri, ki dosega ustrezno raven gibalne učinkovitosti, je najvišji v Sloveniji in se je še zviševal;
- **prekomerna prehranjenost otrok** - Žiri 17,2 % (Slovenija 28,7 %, v UE 21,7 % in v regiji 25,1%); so druga občina v Sloveniji in druga v regiji z najnižjim deležem prekomerno prehranjenih otrok med 6. in 15. letom starosti;
- **odzivnost v Program Svit** - Žiri 73,1 % (Slovenija 63,4 %, v UE 74,3 % in v regiji 66,7 %);
- **bolniška odsotnost** - Žiri 16,3 dni (Slovenija 19,4 dni, v UE 18,2 dni in v regiji 19,0 dni); se je zviševala;
- **umrljivost po stalnem bivališču** - Žiri 754 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 933 na 100.000 prebivalcev, v UE 818 na 100.000 prebivalcev in v regiji 870 na 100.000 prebivalcev); so občina z najnižjo stopnjo umrljivosti v regiji;
- **umrljivost zaradi samomora** - Žiri 0 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 18 na 100.000 prebivalcev, v UE 15 na 100.000 prebivalcev in v regiji 19 na 100.000 prebivalcev); so občina (skupaj z občinami Razkrižje, Šalovci, Destrnik, Turnišče, Žetale, Dobrovnik/Dobronak, Kostel, Osilnica, Solčava in Kuzma) brez samomora.

Slabše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije kaže občina za tri opazovane kazalnike in sicer:

- **zlomi kolka pri starejših prebivalcih** (65 let in več) - Žiri 9,7 na 1000 prebivalcev (Slovenija 6,4 na 1000 prebivalcev, v UE 6,5 na 1000 prebivalcev in v regiji 6,7 na 1000 prebivalcev); so občina z najvišjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi zloma kolka pri osebah starih 65 let ali več v regiji in ta je še naraščala;

- **oviranost pri vsakodnevni skrbi zase** - Žiri 24,0^m % (Slovenija 6,6 %, v UE 9,4 % in v regiji 7,3 %); so občina z najvišjim deležem oseb, ki imajo težave pri skrbi zase v regiji;
- **klopni meningoencefalitis** - Žiri 21,7 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 7,3 na 100.000 prebivalcev, v UE 23,9 na 100.000 prebivalcev in v regiji 14,8 na 100.000 prebivalcev);

Občina odstopa od povprečja preostale Slovenije še v šestih kazalnikih, katerih rezultate pa je težje interpretirati:

- **prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni** - Žiri 4,5 na 100 prebivalcev (Slovenija 5,4 na 100 prebivalcev, v UE 4,6 na 100 prebivalcev in v regiji 5,0 na 100 prebivalcev); njihov delež se je povečeval;
- **prejemniki zdravil zaradi povišanega krvnega tlaka** - Žiri 19,2 na 100 prebivalcev (Slovenija 22,4 na 100 prebivalcev, v UE 20,4 na 100 prebivalcev in v regiji 20,7 na 100 prebivalcev);
- **prejemniki zdravil proti strjevanju krvi** - Žiri 10,0 na 100 prebivalcev (Slovenija 11,9 na 100 prebivalcev, v UE 10,9 na 100 prebivalcev in v regiji 11,7 na 100 prebivalcev); so občina (skupaj z občino Kranjska Gora) z najnižjim deležem prejemnikov teh zdravil v regiji, njihov delež se je zviševal;
- **prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj** - Žiri 12,0 na 100 prebivalcev (Slovenija 14,5 na 100 prebivalcev, v UE 11,5 na 100 prebivalcev in v regiji 12,7 na 100 prebivalcev);
- **srčna kap** - Žiri 1,1 na 1000 prebivalcev (Slovenija 2,0 na 1000 prebivalcev, v UE 1,6 na 1000 prebivalcev in v regiji 2,1 na 1000 prebivalcev); so druga občina v regiji z najnižjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi srčne kapi pri osebah med 35. in 74. letom starosti in je padala;
- **novi primeri raka dojke (0-74 let)** - Žiri 209 na 100.000 prebivalcev (Slovenija 129 na 100.000 prebivalcev, v UE 119 na 100.000 prebivalcev in regije 133 na 100.000 prebivalcev); so druga občina v regiji z najvišjo stopnjo novih primerov raka dojke v regiji in je še naraščala.

Za dva kazalnika (prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji, umrljivost zaradi raka pljuč) zaradi majhnega števila primerov v opazovani populaciji vrednost opazovanega pojava ni zanesljiva.

Kazalniki, po katerih občina sicer ne odstopa od povprečja preostale Slovenije, vendar so njihovi trendi v publikaciji 2023 glede na predhodne publikacije statistično značilni:

- **ugoden trend:**
 - poškodovani v transportnih nezgodah padajo;
 - umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja pada;
 - umrljivost zaradi vseh vrst raka pada;
- **neugoden trend:**
 - presejanost v Programu ZORA pada.

Za varovanje, ohranjanje in izboljševanje zdravja ter zmanjševanje neenakosti med prebivalci lokalne skupnosti je pomembna družbena skrb za zdravje, ki vključuje:

- splošne ukrepe promocije zdravja
- in dodatno pozornost na:

- ozaveščanju o preprečevanju in zgodnjem odkrivanju raka ter pomenu sodelovanja v **presejalnih programih, predvsem Programu ZORA;**
- **preprečevanju padcev pri starejših;**
- spodbujanje aktivnega staranja v družbi in **izvajanje pomoči na domu;**
- **cepljenju proti klopnemu meningoencefalitisu.**

BOLJŠE KOT V SLOVENIJI

<p>RAZVITOST OBČINE</p> <p>1,23</p> <p>2. najvišja v regiji</p>	<p>PRIRAST PREBIVALSTVA</p> <p>3,2 %</p>	<p>IZOBRAZBA ODRASLIH (25–64 let)</p> <p>10,8 % ↓</p> <p>z največ osnovnošolsko izobrazbo</p>
<p>STANJE PREHRANJENOSTI OSNOVNOŠOLSKIH OTROK</p> <p>17,2 %</p> <p>prekomerno prehranjenih</p> <p>2. najnižji delež v Sloveniji</p>	<p>TELESNI FITNES OSNOVNOŠOLSKIH OTROK</p> <p>VIŠJA ↑</p> <p>gibalna učinkovitost</p> <p>Najvišja v Sloveniji</p>	
<p>STOPNJA DELOVNE AKTIVNOSTI (15–64 let)</p> <p>72,2 ↑</p> <p>Najvišja v regiji</p>	<p>BOLNIŠKA ODSOTNOST</p> <p>16,3 ↑</p> <p>izgubljenih koledarskih dni na zaposlenega</p>	<p>ODZIVNOST V PROGRAMU SVIT</p> <p>73,1 %</p>
<p>UMRLJIVOST PO STALNEM BIVALIŠČU</p> <p>754</p> <p>smrti na 100.000 prebivalcev</p> <p>Najnižja stopnja v regiji</p>	<p>UMRLJIVOST ZARADI SAMOMORA</p> <p>0 ↓</p> <p>smrti na 100.000 prebivalcev</p> <p>Najnižja v regiji</p>	

SLABŠE KOT V SLOVENIJI

<p>ZLOMI KOLKA PRI STAREJŠIH PREBIVALCIH (65 let in več)</p> <p>9,7 ↑</p> <p>hospitalizacij na 1.000 prebivalcev</p> <p>Največ v regiji</p>	<p>OVIRANOST PRI VSAKODNEVNI SKRBI ZASE</p> <p>24,0 %</p> <p>Največja v regiji</p>	<p>KLOPNI MENINGOENCEFALITIS</p> <p>21,7</p> <p>hospitalizacij na 100.000 prebivalcev</p>
---	--	---

NEUGODEN TREND

PRESEJANOST V PROGRAMU ZORA

**IZPOSTAVLJENE
PRILOŽNOSTI
ZA UKREPANJE**

- Ozaveščanje o preprečevanju in zgodnjem odkrivanju raka ter udeležba v Programu ZORA
- Preprečevanje padcev pri starejših
- Spodbujanje aktivnega staranja v družbi in izvajanje pomoči na domu
- Cepljenje proti klopni meningoencefalitisu

OBČINA ŽIROVNICA

ki se nahaja v UE Jesenice (v nadaljevanju UE), je povprečno razvita slovenska občina z indeksom razvitosti 1,06, ki se znotraj gorenjske regije (v nadaljevanju regije) uvršča na 11. mesto med 18imi gorenjskimi občinami.

Občina Žirovnica se **v 14 od 37 spremljanih kazalnikov**, s katerimi smo v publikaciji Zdravje v občini **2023** ocenjevali zdravje slovenskih občin, **statistično značilno razlikuje od povprečja preostale Slovenije**.

Ugodnejše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije ima občina v osmih kazalnikih, ki so:

- **prirast prebivalstva** - Žirovnica 3,3 ‰ (Slovenija -0,9 ‰, v UE 12,0 ‰ in v regiji 1,8 ‰);
- **odrasli z največ osnovnošolsko izobrazbo** - Žirovnica 5,8 ‰ (Slovenija 12,7 ‰, v UE 13,4 ‰ in v regiji 12,5 ‰); je druga občina v Sloveniji in druga občina v regiji z najnižjim deležem najmanj izobraženih prebivalcev in se je ta še zniževal;
- **stopnja delovne aktivnosti** - Žirovnica 70,8 ‰ (Slovenija 66,1 ‰, v UE 67,9 ‰ in v regiji 69,5 ‰); se je zviševala;
- **telesni fitnes otrok** - Žirovnica 58,6 (Slovenija 43,7, v UE 42,2 in v regiji 47,9); je druga občina v regiji z najvišjim deležem otrok, ki dosega ustrezno raven gibalne učinkovitosti;
- **prekomerna prehranjenost otrok** - Žirovnica 14,7 ‰ (Slovenija 28,7 ‰, v UE 33,6 ‰ in v regiji 25,1‰); je občina z najnižjim deležem prekomerno prehranjenih otrok med 6. in 15. letom starosti v Sloveniji;
- **odzivnost v Program Svit** - Žirovnica 68,9 ‰ (Slovenija 63,4 ‰, v UE 61,9 ‰ in v regiji 66,7 ‰);
- **bolniška odsotnost** - Žirovnica 17,4 dni (Slovenija 19,4 dni, v UE 24,5 dni in v regiji 19,0 dni);
- **astma pri otrocih in mladostnikih (0-19 let)** - Žirovnica 0,0 na 1000 prebivalcev (Slovenija 0,5 na 1000 prebivalcev, v UE 0,5 na 1000 prebivalcev in v regiji 0,6 na 1000 prebivalcev); je občina (skupaj z občinama Gorje in Jezersko) brez bolnišničnih obravnav zaradi astme pri otrocih in mladostnikih, mlajših od 20 let v regiji.

Slabše stanje v primerjavi s povprečjem preostale Slovenije kaže občina za dva opazovana kazalnika in sicer:

- **poškodovani v transportnih nezgodah** - Žirovnica 2,0 na 1000 prebivalcev (Slovenija 1,1 na 1000 prebivalcev, v UE 1,3 na 1000 prebivalcev in v regiji 1,6 na 1000 prebivalcev); je tretja občina (skupaj z Občino Šenčur) v regiji z najvišjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v transportnih nezgodah in se je ta še povečevala;
- **bolezni, neposredno pripisljive alkoholu (15 let in več)** - Žirovnica 3,7 na 1000 prebivalcev (Slovenija 1,7 na 1000 prebivalcev, v UE 2,3 na 1000 prebivalcev in v regiji 2,0 na 1000 prebivalcev); je tretja občina v Sloveniji in druga v regiji z najvišjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi bolezni neposredno pripisljivih alkoholu pri osebah, starejših od 15 let, in ta je še rasla.

Občina odstopa od povprečja preostale Slovenije še v štirih kazalnikih, katerih rezultat pa je težje interpretirati:

- **prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni** - Žirovnica 4,4 na 100 prebivalcev (Slovenija 5,4 na 100 prebivalcev, v UE 6,0 na 100 prebivalcev in v regiji 5,0 na 100 prebivalcev); njihov delež se je zviševal;
- **prejemniki zdravil zaradi povišanega krvnega tlaka** - Žirovnica 20,2 na 100 prebivalcev (Slovenija 22,4 na 100 prebivalcev, v UE 21,9 na 100 prebivalcev in v regiji 20,7 na 100 prebivalcev); njihov delež se je zniževal;
- **prejemniki zdravil zaradi duševnih motenj** - Žirovnica 12,4 na 100 prebivalcev (Slovenija 14,5 na 100 prebivalcev, v UE 13,3 na 100 prebivalcev in v regiji 12,7 na 100 prebivalcev); njihov delež se je zniževal;
- **srčna kap** - Žirovnica 1,2 na 1000 prebivalcev (Slovenija 2,0 na 1000 prebivalcev, v UE 3,3 na 1000 prebivalcev in v regiji 2,1 na 1000 prebivalcev); je tretja občina v regiji z najnižjo stopnjo bolnišničnih obravnav zaradi srčne kapi pri osebah med 35. in 74. letom starosti.

Za kazalnik novi primeri raka dojke zaradi majhnega števila primerov v opazovani populaciji vrednost opazovanega pojava ni zanesljiva.

Kazalniki, po katerih občina sicer ne odstopa od povprečja preostale Slovenije, vendar so njihovi trendi v publikaciji 2023 glede na predhodne publikacije statistično značilni:

- **ugoden trend:**
 - **razvitost občine** raste;
 - **umrljivost zaradi bolezni srca in ožilja** pada in je občina z najnižjo stopnjo umrljivosti zaradi bolezni srca in ožilja pred 75. letom starosti v regiji;
 - **umrljivost zaradi vseh vrst raka** pada;
- **neugoden trend:**
 - **prometne nezgode z alkoholiziranimi povzročitelji** rastejo;
 - **umrljivost po stalnem bivališču** raste.

Za varovanje, ohranjanje in izboljševanje zdravja ter zmanjševanje neenakosti med prebivalci lokalne skupnosti je pomembna družbena skrb za zdravje, ki vključuje:

- **splošne ukrepe promocije zdravja**
- **in dodatno pozornost na:**
 - **zmanjševanju rabe alkohola;**
 - **izboljšanju prometne varnosti** z metodami in ukrepi za zmanjšanje prometnih nezgod ter spodbujanju udeležencev v prometu k odgovornejšemu vedenju, spoštovanju predpisov in oblikovanju zavesti o pomenu prometne varnosti.

BOLJŠE KOT V SLOVENIJI

SLABŠE KOT V SLOVENIJI

NEUGODEN TREND

Legenda: zelena puščica – ugoden trend
rdeča puščica – neugoden trend

Vir: Zdravje v občini
<https://obcine.nijz.si/>